

URZĄD MIEJSKI W ŚREMIE

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO USTALEŃ
PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO TERENU POŁOŻONEGO W OBRĘBIE KALEJE**

Autorzy:

mgr inż. arch. Agata Marciniak

mgr inż. arch. Aldona Cieśla

mgr inż. Sonia Myszak

mgr Michalina Szeliga

Styczeń 2021 r.

Spis treści

Spis tabel	3
Spis map	3
1. Wstęp.	4
1) Podstawa prawna	4
2) Cel i zakres projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz prognozy oraz powiązania z innymi dokumentami	4
3) Metody stosowane przy sporządzaniu prognozy.....	7
2. Stan oraz funkcjonowanie środowiska przyrodniczego.	8
1) Położenie geograficzne	8
2) Ukształtowanie powierzchni ziemi (rzeźba terenu, geologia, surowce mineralne).....	9
3) Warunki glebowe	10
4) Charakterystyka stosunków wodnych	11
5) Gospodarka wodno – ściekowa	15
6) Gospodarka odpadami komunalnymi.....	16
7) Powietrze atmosferyczne.....	16
8) Warunki akustyczne	18
9) Pola elektromagnetyczne	19
10) Klimat lokalny	20
11) Szata roślinna i świat zwierzęcy	21
12) Przyrodnicze obszary chronione	22
13) Zabytki oraz inne kulturowe obszary chronione	28
3. Charakterystyka ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.....	29
1) Ograniczenia w zagospodarowaniu przestrzennym	29
2) Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	30
3) Istniejące problemy ochrony środowiska	30
4) Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym oraz sposoby ich uwzględniania w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.....	31
5) Projektowana zmiana kierunków zagospodarowania terenu	33
6) Analiza ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego...	33
7) Zagrożenia na etapie funkcjonowania ustaleń planu miejscowego	36
4. Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	38
1) Powierzchnia ziemi, gleby i zasoby naturalne.....	38
2) Warunki hydrologiczne i ochrona wód	38
3) Różnorodność biologiczna, flora i fauna	39
4) Krajobraz.....	40

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO USTALEŃ MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO TERENU POŁOŻONEGO W OBRĘBIE KALEJE**

5) System powiązań i przyrodnicze obszary chronione.....	41
6) Warunki życia i zdrowie ludzi.....	42
7) Jakość powietrza.....	42
8) Klimat lokalny.....	42
9) Zabytki i dobra materialne.....	43
10) Ochrona przed hałasem.....	43
11) Promieniowanie elektromagnetyczne i strefy ograniczonego inwestowania.....	43
12) Przewidywane skutki oddziaływania projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na całokształt środowiska przyrodniczego.....	44
13) Transgraniczne oddziaływanie na środowisko.....	46
14) Zalecenia oraz rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.....	46
15) Alternatywne rozwiązania.....	47
16) Przewidywane metody analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu.....	47
5. Ocena rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, podsumowanie i wnioski.....	49
6. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.....	50
7. Materiały źródłowe oraz podstawowe przepisy prawne.....	51

Spis tabel

Tabela 1: Klasy jakości powietrza na terenie strefy wielkopolskiej w 2018 r.	17
Tabela 2: Temperatura, opady i uśłonecznienie w 2019 r.....	20
Tabela 3: Oddziaływanie przewidywanego zagospodarowanie terenu na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego.....	44

Spis map

Mapa 1: Położenie obszaru opracowania projektu planu miejscowego względem obszaru gminy Śrem.....	8
Mapa 2: Położenie obszaru opracowania projektu planu miejscowego względem obszarów chronionych i cennych przyrodniczo.....	27

1. Wstęp.

W rozdziale zawarto informacje o podstawach prawnych, zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu, jego powiązaniach z innymi dokumentami oraz informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy.

1) Podstawa prawna

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego został opracowany na podstawie uchwały Nr 64/V/2019 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 30 maja 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w obrębie Kaleje. Obszar opracowania projektu planu miejscowego obejmuje powierzchnię około 284,5 ha. Zasadniczym celem opracowania projektu planu, zgodnie z ustaleniami obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Śrem jest ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz terenów leśnych (wprowadzenie zakazu zabudowy).

Dla przeważającego obszaru opracowania nie obowiązuje żaden miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Jedynie część działki o nr ewid. 18/2 objęta jest ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszarów położonych w gminie Śrem, przyjętego uchwałą nr 117/XV/03 Rady Miejskiej Gminy Śrem z dnia 26 września 2003 r. i przeznaczona pod tereny zabudowy siedliskowej i mieszkaniowej jednorodzinnej (1MR).¹

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego opracowano zgodnie z art. 15 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Prognoza jest niezbędnym elementem projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, opracowywana jest z projektem i poddawana wraz z nim procedurze planistycznej od momentu opiniowania.

Podstawę do opracowania niniejszej prognozy stanowi ww. uchwała o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Prognozę oddziaływania na środowisko ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w obrębie Kaleje opracowano zgodnie z art. 51 oraz art. 52 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

2) Cel i zakres projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz prognozy oraz powiązania z innymi dokumentami

Celem sporządzania projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest ustalenie przeznaczenia terenów, w tym dla inwestycji celu publicznego, oraz określenia sposobów ich zagospodarowania i zabudowy.

Obecnie dla terenu Gminy Śrem obowiązuje Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Śrem, przyjęte uchwałą nr 48/V/07 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 8 lutego 2007 roku, zmienione uchwałą nr 215/XXV/08 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 26 czerwca 2008 r., uchwałą Nr 24/V/11 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 27 stycznia 2011 r., uchwałą Nr 242/XXV/2012 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 21 sierpnia 2012 r., uchwałą Nr 33/V/2015 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 26 lutego 2015 r., uchwałą Nr 305/XXXII/2017 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 27 kwietnia 2017 r. oraz uchwałą Nr 473/XLIX/2018 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 18 października 2018 r.

¹ Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego Nr 181, poz. 3368

Zgodnie z obowiązującym Studium dla obszaru objętego projektem planu miejscowego wyznaczono kierunki zagospodarowania przestrzennego:

- tereny lasów
- tereny łąk i pastwisk;
- tereny dolesień;
- tereny wielofunkcyjnej zabudowy wiejskiej poza obszarem zwartej zabudowy osadniczej, oznaczone symbolami H1_RZ2 na rysunku Studium.

Obszar opracowania niniejszego projektu planu miejscowego obejmuje obszar o powierzchni około 284,5 ha położony w obrębie Kaleje. Zasadniczym celem opracowania przedmiotowego planu miejscowego jest ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz terenów leśnych, w tym wprowadzenie zakazu zabudowy.

Obszar opracowania projektu planu miejscowego objęty jest częściowo postanowieniami uchwały nr 117/XV/03 Rady Miejskiej Gminy Śrem z dnia 26 września 2003 r.² oraz sąsiaduje z obszarami objętymi:

-uchwałą nr 361/XXXVII/2013 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 19 września 2013 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego we wsi Luciny³;

-uchwałą nr 43/IV/2019 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 21 marca 2019 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru „Tesiny”⁴.

Na podstawie art. 53 i w związku z art. 57 i 58 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko Burmistrz Śremu uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu (pismo nr WOO-III.411.217.2019.AM.1 z 4 lipca 2019 r.) oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Poznaniu. Opinią sanitarną z dnia 28 lipca 2020 r. nr ON.NS.9011.17.9.2020 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Śremie zaopiniował pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych projekt planu miejscowego wraz prognozą oddziaływania na środowisko bez uwag. Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny opinią sanitarną z dnia 20 lipca 2020 r. nr DN-NS.9011.842.2020 zaopiniował projekt planu miejscowego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu pismem z dnia 7 sierpnia 2020 r. nr WOO-III.410.356.2020.PW.1 pozytywnie zaopiniował projekt planu miejscowego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko z uwagami:

- konieczności zweryfikowania zapisów planu oraz prognozy dotyczących granic i sposobów zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, ustalonych na podstawie przepisów odrębnych, w tym terenów górniczych, a także narażonych na niebezpieczeństwo powodzi oraz zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych;
- konieczności wskazania ograniczeń wynikających z lokalizacji urządzeń infrastruktury technicznej;
- konieczności przeanalizowania doprecyzowania zapisów planu miejscowego w zakresie sposobu zagospodarowania ścieków bytowych i przemysłowych oraz rozważenia możliwości realizacji nowej zabudowy na obszarze opracowania dopiero po podłączeniu do sieci kanalizacji sanitarnej;
- konieczności określenia wpływu urządzeń drenarskich oraz urządzeń melioracji wodnych i urządzeń wodnych na środowisko gruntowo – wodne obszaru opracowania projektu planu oraz tereny sąsiednie, z uwzględnieniem skuteczności i wydajności systemu

² Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego Nr 181, poz. 3368

³ Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego, poz. 5677

⁴ Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego, poz. 4752

melioracyjnego w zakresie odprowadzania nadmiaru wody m.in. w przypadku deszczy nawalnych, powodujących lokalne podtopienia;

- konieczności uwzględnienia zaleceń zawartych w opracowaniu „Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA 2020);
- konieczności zweryfikowania celi ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym oraz sposobów ich uwzględniania w projekcie planu miejscowego;
- konieczności wyjaśnienia, jakiego typu instalacje wykorzystujące odnawialne źródła energii mogą powstać na obszarze opracowania projektu planu miejscowego wraz z określeniem, przeanalizowaniem i oceną przewidywanego znaczącego oddziaływania na środowisko;
- konieczności przedstawienia w prognozie rozwiązań mających na celu zapobieganie lub ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko;
- konieczności wskazania przepisów odrębnych, o których mowa w § 5 ust. 1 pkt 1 projektu planu;
- aktualizacji danych dotyczących oceny jakości powietrza w województwie wielkopolskim na rok 2019;
- weryfikacji rozbieżności dotyczących wymienionych w prognozie jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) i podziemnych (JCWPd) obejmujących obszar opracowania projektu planu miejscowego;
- weryfikacji zapisów dotyczących monitoringu środowiska w zakresie obszaru opracowania projektu planu miejscowego;
- doprecyzowania zapisów prognozy dotyczących ograniczeń w zabudowie i w zagospodarowaniu terenów do obszaru opracowania projektu planu miejscowego;
- rozwinięcia zapisów rozdziału pn. „Streszczenie w języku niespecjalistycznym”;
- zawarcia w prognozie daty jej sporządzenia.

Przedmiotowe uwagi zostały przeanalizowane, co skutkowało wprowadzeniem zmian zarówno do projektu planu miejscowego jak i prognozy oddziaływania na środowisko.

Prognoza obejmuje m.in. następujące zagadnienia:

1. rozpoznanie i analizę środowiska przyrodniczego (charakterystyka komponentów środowiska, stan sanitarny, stopień odporności, powiązania funkcjonalne, ochrona przyrody);
2. potencjalne zagrożenia dla środowiska przyrodniczego;
3. prognozę zmian środowiska przyrodniczego, wynikających ze zmiany kierunków zagospodarowania przestrzennego;
4. charakterystykę podstawowych ustaleń projektu planu miejscowego;
5. propozycje rozwiązań minimalizujących skutki zmian i zagrożenia;
6. prognozę oddziaływania na środowisko przyrodnicze obecnego zainwestowania terenu;
7. streszczenie.

Projekt planu miejscowego wykazuje zgodność z Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Śrem oraz dokumentami strategicznymi województwa, w szczególności Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego⁵. Wymienione dokumenty w swych

⁵ Uchwała Nr V/70/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie uchwalenia Planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego wraz z Planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego, poz. 4021)

założeniach kierują się zasadą zrównoważonego rozwoju, mając na uwadze realizację Polityki ekologicznej Państwa.

3) Metody stosowane przy sporządzaniu prognozy

Przy sporządzaniu niniejszej prognozy poddano szczegółowej analizie i ocenie projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w obrębie Kaleje zarówno w części tekstowej (projekt uchwały) jaki i rysunkowej (załącznik nr 1A i 1B do planu). Stosowano przy tym przede wszystkim metodę, polegającą na łączeniu w logiczną całość zebranych informacji o środowisku i mechanizmach jego funkcjonowania.

Analizując projekt planu miejscowego, korzystano z materiałów oraz informacji przekazanych przez Urząd Miejski w Śremie, w tym także między innymi z informacji zawartych między innymi w następujących dokumentach:

- 1) Programie ochrony środowiska dla gminy Śrem na lata 2019 – 2022 z perspektywą na lata 2023 – 2026, przyjętym uchwałą nr 97/IX/2019 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 12 września 2019 r.;
- 2) Podstawowym opracowaniu ekofizjograficznym dla Gminy Śrem, Poznań, Grudzień 2004, wykonanym w ramach uchwały nr 137/XXII/04 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 2 kwietnia 2004 r. o przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Śrem;

oraz geoportali krajowych, w tym geoportali branżowych, wyników badań Państwowego Monitoringu Środowiska oraz z przepisów dotyczących ochrony środowiska, obowiązujących zarówno na szczeblu krajowym, jak i międzynarodowym.

W sporządzanej prognozie, wskazano potencjalne zagrożenia oraz przedstawiono rozwiązania minimalizujące negatywny wpływ realizacji ustaleń projektu dokumentu na środowisko. Prognozę oddziaływania na środowisko przedstawiono w zakresie, jaki umożliwia obecny stan informacji o środowisku przyrodniczym oraz przewidywanym zainwestowaniu i zagospodarowaniu terenu.

2. Stan oraz funkcjonowanie środowiska przyrodniczego.

W rozdziale zawarto opis, analizę i ocenę istniejącego stanu środowiska na obszarze objętym projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji projektowanego miejscowego planu.

1) Położenie geograficzne

Gmina miejsko – wiejska Śrem usytuowana jest w powiecie śremskim, w centralnej części województwa wielkopolskiego. Gmina graniczy:

- od północy z gminami Brodnica i Kórnik;
- od wschodu z gminami Książ Wielkopolski i Zaniemyśl;
- od południa z gminą Dolsk;
- od zachodu z gminami Czempin i Krzywiń.

Gmina zajmuje powierzchnię 20 587 ha (206 km²) co stanowi niecałe 36% powierzchni powiatu śremskiego⁶. W skład gminy wchodzi miasto Śrem (1237 ha) oraz obszar wiejski (19350 ha) na które składają się 33 sołectwa, obejmujące 39 miejscowości.

Obszar opracowania projektu planu miejscowego obejmuje powierzchnię około 284,5 ha i położony jest w północnej części gminy Śrem oraz graniczy z gminą Kórnik od zachodu i gminą Zaniemyśl od wschodu.

Mapa 1: Położenie obszaru opracowania projektu planu miejscowego względem obszaru gminy Śrem

Źródło: Opracowanie własne

⁶ GUS, 2018

2) Ukształtowanie powierzchni ziemi (rzeźba terenu, geologia, surowce mineralne)

Zgodnie z regionalizacją fizyczno – geograficzną J. Kondrackiego gmina Śrem znajduje się na obszarze pięciu mezoregionów, wchodzących w skład makroregionu Pojezierze Wielkopolskie, podprowincji Pojezierza Południowobałtyckiego i w prowincji Niż Środkowo - Europejski. Występują tutaj dwa typy krajobrazu charakterystyczne dla Pojezierza Południowobałtyckiego: krajobraz wysoczyzn morenowych oraz krajobraz dolinny. Przeważający obszar gminy, w tym miasto, stanowi mezoregion: Kotlina Śremska, stanowiąca fragment makroregionu Pradolina Warciańsko - Odrzańska oraz Pojezierze Krzywińskie, stanowiące fragment makroregionu Pojezierza Leszczyńskiego. Północny fragment gminy przynależy do mezoregionu Równina Wrzesińska, stanowiąca fragment makroregionu Pojezierze Wielkopolskie, zachodni do Równiny Kościańskiej i wschodni do Wału Żerkowskiego, stanowiących fragment makroregionu Leszczyńskiego.

Rzeźba terenu gminy ukształtowana została w okresie fazy leszczyńskiej zlodowacenia Bałtyckiego. W południowo - zachodniej części gminy położonej na Pojezierzu Leszczyńskim (mezoregion: Pojezierze Krzywińskie, Równina Kościańska, Wał Żerkowski) podstawową formą geomorfologiczną jest falista morena denną o deniwelacjach 3-10 m oraz w mniejszym zakresie płaska morena denną o deniwelacjach nieprzekraczających 3-5 m. Wysoczyzny porozcinane są systemem rynien subglacialnych ukierunkowanych północny – zachód i północny – wschód. W jednej z takich rynien wykształciło się największe w gminie jezioro Grzymisławskie. W południowej części gminy wysoczyzna ma charakter bardziej pagórkowaty. Na obszarze wysoczyzny występują lokalnie formy czołowomorenowe: kemy i ozy. Oznacza to, że na kształtowanie rzeźby terenu miało wpływ rozczłonkowanie czoła aktywnego lądolodu na bryły martwego lodu i udział wód wytopiskowych. W strefie przylegającej do pradoliny Warciańsko – Odrzańskiej wysoczyzna Pojezierza Leszczyńskiego poddana była działaniu wód płynących w pradolinie. Wody te spowodowały podcięcie wysoczyzny i wytworzenie ciągu wyraźnie zarysowanych krawędzi wysoczyzn o dużym nachyleniu. W części gminy usytuowanej w pradolinie Warciańsko – Odrzańskiej można wyodrębnić obszary terasy dennej i środkowej. Terasę denną tworzą tereny położone wzdłuż Warty o rzędnej terenu dochodzącej do około 65 m n.p.m., rozczłonkowane licznymi starorzeczami. Tereny terasy środkowej tzw. wydmorej położonej są na wysokości 65-79 m n.p.m. W obrębie terasy środkowej występują zalesione wały wydmore osiagające wysokości 75-80 m n.p.m. Obszar gminy cechuje się dużymi deniwelacjami: różnice wysokości w obrębie miasta wynoszą ponad 30 m, w gminie ponad 40 m, przy lokalnie występujących spadkach przekraczających 15%.⁷

Obszar opracowania projektu planu miejscowego usytuowany jest w przeważającej większości na obszarze mezoregionu: Kotlina Śremska, stanowiącej fragment makroregionu Pradolina Warciańsko – Odrzańska. Jedynie mały północno – wschodni fragment obszaru opracowania planu miejscowego położony jest na obszarze mezoregionu Równina Wrzesińska, stanowiącego fragment makroregionu Pojezierze Wielkopolskie.

W nawiązaniu do rzeźby terenu oraz budowy geologicznej w 2015 r. na terenie gminy Śrem wyznaczono 9 osuwisk i 4 tereny zagrożone ruchami masowymi.⁸ Osuwiska skupiają się na wysokiej krawędzi doliny Warty biegnącej od Góry, przez Psarskie do

⁷ Uchwała nr 97/IX/2019 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 12 września 2019 r. w sprawie „Programu ochrony środowiska na lata 2019 – 2022 z perspektywą na lata 2023 – 2026”; Podstawowe opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Śrem – grudzień 2004 r.

⁸ http://bip.powiat-srem.pl/wiadomosci/8532/lista/1/rejestr_osuwisk_oraz_terenow_zagrozonych_ruchami_masowymi_ziemi (dostęp: 30.10.2019)

Śremu oraz w obrębie formy antropogenicznej – wyrobiska po eksploatacji iłó w Pyszącej. Te same tereny wskazano jako tereny zagrożone ruchami masowymi. Dodatkowo jako tereny zagrożone ruchami masowymi wskazano teren położony w Śremie – Helenkach (skarpy wyrobiska po eksploatacji kruszywa naturalnego) oraz Śremie – Wójtostwie (krawędź doliny Warty z powierzchniowym występowaniem iłów poznańskich).

Na obszarze opracowania projektu planu miejscowego nie występują osuwiska oraz tereny zagrożone ruchami masowymi.

Na terenie gminy Śrem występują złoża kruszyw naturalnych (Sosnowic, Luciny MP I, Dąbrowa, Luciny II, Mechlin, Bodzyniewo, Luciny III, Luciny LK, Mechlin AC, Góra ZW, Mechlin I, Szymanowo, Dąbrowa Śremska, Pysząca, Luciny MP, Luciny IV), ilastej ceramiki budowlanej (Pysząca, Śrem, Binkowo,) gazu ziemnego (Kaleje).⁹

Na obszar opracowania planu, w jego wschodniej części od strony gminy Zaniemyśl zachodzi złożę gazu ziemnego GZ4685 Kaleje, stanowiące obszar i teren górniczy objęty koncesją nr 127/93. Dodatkowo obszar gminy Śrem objęty jest koncesją nr 29/2001/Ł z dnia 8 maja 2017 r. na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego oraz wydobywanie ropy naftowej i gazu ziemnego ze złóż w obszarze „Śrem – Jarocin”, ważną do dnia 8 maja 2047 r. oraz koncesją nr 27/2001/Ł z dnia 28 marca 2017 r. na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego oraz wydobywanie ropy naftowej i gazu ziemnego ze złóż w obszarze „Kościan – Śrem”, ważną do dnia 28 marca 2047, udzielonych PGNiG S.A. przez Ministra Środowiska.¹⁰

3) Warunki glebowe

Na obszarze gminy Śrem użytki rolne stanowią 71% ogółu powierzchni, a niemal 58% jej powierzchni zajmują grunty orne. Poziom lesistości w roku 2018 wynosił 15,8 %¹¹. Gmina ma dość dobre warunki dla rolniczej przestrzeni produkcyjnej – występują grunty orne klas II i IIIb, które zajmują niespełna 31% ogółu powierzchni gruntów ornych.

Na wysoczyźnie występują gleby bielcowe i płowe, brunatne właściwe i wylugowane oraz czarne ziemie. Są to w przewadze gleby klas III i IV, zaliczane do kompleksu 1-go pszennego bardzo dobrego, 2-go pszennego dobrego i 4-go żytnio-ziemniaczanego.

W strefie zboczeniowej występuje kompleks 3 pszenno-wadliwy, zagrożony erozją, lecz przy odpowiednich zabiegach wskazany do użytkowania rolniczego. W pradolinie, na terasie środkowej, występują w przewadze gleby przesuszone 6-go i 7-go kompleksu żytnio – ziemniaczanego słabego i bardzo słabego.

W dnach dolin rzecznych, na terasie zalewowej, występują gleby mułowo – torfowe, murszowe, mady, stanowiące podstawę do rozwoju użytków zielonych, bardzo dobrych i dobrych klas bonitacyjnych. W strukturze bonitacyjnej przeważają gleby klas IV i V.

Na terenie gminy Śrem i na terenie powiatu śremskiego, nie został zlokalizowany żaden punkt badawczy w ramach monitoringu krajowego chemizmu gleb ornych prowadzonego przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach (IUNG). Na terenie województwa takich punktów było 17, a kraju 216.¹²

⁹ www.pgi.gov.pl (dostęp: 16.10.2019)

¹⁰ www.pgi.gov.pl (dostęp: 16.10.2019)

¹¹ GUS, 2018

¹² Uchwała nr 97/IX/2019 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 12 września 2019 r. w sprawie „Programu ochrony środowiska na lata 2019 – 2022 z perspektywą na lata 2023 – 2026”

4) Charakterystyka stosunków wodnych

Wody powierzchniowe

Najważniejszym elementem hydrograficznym na terenie gminy Śrem jest, przebiegająca w krajobrazie dolinny rzeka Warta.

Zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego, zawierającego między innymi granice zasięgów obszaru szczególnego zagrożenia powodzią o prawdopodobieństwie wystąpienia $p=1\%$ (tj. średnio raz na 100 lat) oraz $p=10\%$ (tj. średnio raz na 10 lat) ustalono, że na obszarze gminy Śrem występuje:

- obszar szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34 lit. a ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, tj. obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat ($p=1\%$);
- obszar szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34 lit. b ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, tj. obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat ($p=10\%$);
- obszar szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34 lit. c ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, tj. obszar między linią brzegu, a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano trasę wału;
- obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat ($p=0,2\%$);
- obszar narażony na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego.¹³

Dodatkowo zgodnie z informacjami zawartymi na stronie Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego (Geozagrożenia) na terenie Gminy Śrem występują obszary zagrożone podtopieniami tj. położenia zwierciadła wody podziemnej blisko powierzchni terenu, co skutkuje podmokłościami w rejonie i sąsiedztwie doliny rzecznej.¹⁴

Na obszarze opracowania projektu planu miejscowego nie występują w/w obszary.

Zgodnie z informacjami zawartymi w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, obszar gminy Śrem mieści się w granicach następujących zlewni jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP):

- JCWP „Warta od Moskawy do Pyszącej” o kodzie RW600021185539;
- JCWP „Warta od Pyszącej do Kopli” o kodzie RW60002118573;
- JCWP „Racocki Rów” o kodzie RW60002518567299;
- JCWP „Olszynka” o kodzie RW600017185694;
- JCWP „Głuszynka” o kodzie RW6000251857489;
- JCWP „Kanał Książ” o kodzie RW600017185529;
- JCWP „Kanał Graniczny” o kodzie RW600017185532;
- JCWP „Młynisko” o kodzie RW600017185552;
- JCWP „Dopływ z Lucin” o kodzie RW600017185556;
- JCWP „Dopływ z gaj. Czmoń” o kodzie RW600017185572;
- JCWP „Kanał Szymanowo-Grzybno” o kodzie RW600017185589;
- JCWP „Pysząca” o kodzie RW600017185549.

¹³ Uchwała nr 97/IX/2019 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 12 września 2019 r. w sprawie „Programu ochrony środowiska na lata 2019 – 2022 z perspektywą na lata 2023 – 2026”

¹⁴ www.pgi.gov.pl

Najważniejsza rzeka przebiegają przez gminę Śrem – Warta zaliczona została do wielkich rzek nizinnych, silnie zmienionych oraz dwóch JCWP. Charakteryzuje się ona dobrym potencjałem ekologicznym i dobrym stanem chemicznym, jednakże nie rozpoznano w 2016 r. przyczyn obniżonego stanu chemicznego i tym samym nie zaproponowano działań naprawczych. Przewidziano konieczność przeprowadzenia kolejnych badań. Z tych względów osiągnięcie dobrego stanu przesunięto na 2021 r. W 2017 r. monitoring prowadzony był na odcinku JCWP Warty od Pyszącej do Kopli i wykazał on zły potencjał ekologiczny, klasyfikację chemiczną poniżej dobrego i w konsekwencji zły stan wód. Pozostałe JCWP mają charakter albo potoków nizinnych piaszczystych albo cieków łączących jeziora. W 4 JCWP nie przeprowadzono monitoringu w 2016 i 2017r. i były to cieki zakwalifikowane jako niezagrożone nieosiągnięciem stanu środowiskowego. W przypadku pozostałych 5 JCWP, w wyniku monitoringu prowadzonego w 2016 i 2017 r. potencjał ekologiczny jednego JCWP określony został jako dobry, a pozostałych jako umiarkowany. Ostateczna jednak ocena tych JCWP określona została jako zła. Oznacza to, że wszystkie JCWP, prócz 3 niezagrożonych osiągnięciem potencjału ekologicznego na terenie gminy Śrem, charakteryzują się złym stanem wód.

Obszar opracowania projektu planu miejscowego położony jest na obszarze JCWP „Dopływ z Lucin” o kodzie RW60001718556. Jest to potok nizinny piaszczysty:

- o statusie: naturalny;
- o stanie złym;
- dobrym stanie ekologicznym i dobrym stanie chemicznym;
- niezagrożony nieosiągnięciem celów środowiskowych, dla którego nie wyznaczono typu odstępstwa i terminu odstępstwa
- terminie osiągnięcia dobrego stanu - 2015 r.
- obecnie niemonitorowanym.

Wody podziemne

Teren opracowania projektu planu miejscowego usytuowany jest na obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 150 – Pradolina Warszawsko – Berlińska. Jest to zbiornik o charakterze ponadregionalnym, o charakterze porowym, o zasobach występujących w czwartorzędowych utworach wodonośnych i szacunkowych zasobach dyspozycyjnych wynoszących 350 000 m³/d przy module 217 m³/d x km² i wodoprzewodności 200-500 m²/d. Zbiornik cechuje się swobodno – naporowym zwierciadłem wody, a zasadnicze znaczenia dla zaopatrzenia w wodę stanowi poziom wód gruntowych i wód wgłębnych pradoliny. Jakość wód GZWP nr 150 zaliczona została w większości do klasy III – zadowalającej jakości. Występuje lokalne podwyższenie stężenia żelaza, manganu oraz potasu, natomiast pozostałe wskaźniki występują w ilościach dopuszczalnych. GZWP nr 150 nie posiada zabezpieczenia utworami nieprzepuszczalnymi i tym samym jest podatny na zanieczyszczenia z powierzchni terenu. Jest to zbiornik o charakterze odkrytym z lokalnie występującą warstwą izolującą. Obszar zbiornika stanowią w zdecydowanej większości łąki, pola uprawne i lasy. Teren GZWP cechuje się stosunkowo niskim zaludnieniem z przewagą małych miast do 5 tysięcy mieszkańców. Z tych względów, biorąc pod uwagę także sposób zagospodarowania terenu oraz uwarunkowania hydrogeologiczne, wyznaczono obszar ochronny o powierzchni 1926,5 km². Rzeczywisty pobór wód podziemnych na terenie zbiornika w 2010 r. wynosił 90 849 m³/d, co stanowiło około 26% zasobów dyspozycyjnych¹⁵. Na terenie gminy Śrem występuje on na obszarze JCWPd nr 60 i 61.

¹⁵ Informator PSH Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce, Państwowy Instytut Geologiczny, Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2017 r.

Gmina Śrem znajduje się na terenie trzech JCWPd, określanych jako objętość wód podziemnych w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych:

- JCWPd nr 60 o kodzie PLGW600060;
- JCWPd nr 61 o kodzie PLGW600061;
- JCWPd nr 70 o kodzie PLGW600070.

Wszystkie JCWPd cechowały się dobrym stanem ilościowym, jakościowym oraz chemicznym. Tylko JCWPd nr 70 zagrożona była nieosiągnięciem celów środowiskowych. Zwrócenia uwagi wymaga także, że wykonane w 2017 r. badanie jakości wody wykonane na otworze w Śremie (miasto) JCWPd nr 61 wskazało wodę niezadowalającej jakości (IV klasa wód) chociaż sama JCWPd nr 61 zakwalifikowana została jako niezagrożona osiągnięciem celów środowiskowych. Istotna może być w tym przypadku także głębokość do stropu warstwy wodonośnej wynosząca 2,7m i wyżej wymieniony problem braku zabezpieczenia wód podziemnych warstwami nieprzepuszczalnymi i podatność na zanieczyszczenia z powierzchni terenu.

Obszar opracowania projektu planu miejscowego położony jest na obszarze - JCWPd nr 60 o kodzie PLGW600060 oraz w częściowo w obszarze GZWP nr 150.

JCWPd nr 60 o kodzie PLGW600060:

- cechuje się dobrym stanem ilościowym i jakościowym;
- ze względu na osiągnięcie celów środowiskowych cechuje się dobrym stanem ilościowym i dobrym stanem chemicznym;
- niezagrożony nieosiągnięciem celów środowiskowych;
- ostatnich badaniach przeprowadzonych w 2018 r. na otworze w Orkowie (nr otworu 1959) i Dąbrowie (2608), na piętrze czwartorzędowym (Q), charakteryzującym się głębokością do stropu warstwy wodonośnej 13,5 – 22,7m;
- klasie wód II – wody dobrej jakości na otworze w Orkowie i III – wody zadowalającej jakości na otworze w Dąbrowie.¹⁶

Według badań prowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Wód Podziemnych w 2012 r. JCWPd nr 60 cechowała się dobrym stanem chemicznym oraz dobrym stanem ilościowym. Według wyników badań z 2016 r. stan chemiczny określono jako słaby, a ilościowy jako dobry. Jako przyczynę, wskaźnik, powodujący słaby stan wód stwierdzono możliwość migracji znacznego ładunku azotanów z wód podziemnych do wód powierzchniowych zlewni JCW „Mogilnica od Rowu Kąkolewskiego do ujścia”.

Na zasobach wód podziemnych bazują ujęcia wody zlokalizowane na terenie gminy Śrem i obsługujące zarówno gminę Śrem jak i części sąsiednich gmin Brodnica, Czempin oraz Kórnik. Na terenie gminy Śrem zlokalizowane są następujące ujęcia wody:

- ujęcie wody „Przywale” zaopatrujące stację uzdatniania wody w Śremie, zaopatrujące w wodę miasto oraz centralną część gminy, położone w północnej części miasta, bazujące na studniach głębinowych, ustanowione rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu z dnia 5 lutego 2007 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej „Przywale” dla miasta Śremu na wniosek Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Śremie Sp. z o.o. gmina Śrem, powiat śremski, województwo wielkopolskie¹⁷ oraz rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu z dnia 24 sierpnia 2007 r.

¹⁶ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U., poz. 1967), WIOŚ, Ocena jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych sieci krajowej w ramach monitoringu operacyjnego stanu chemicznego wód podziemnych w 2018 r. według PIG, Ocena jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych sieci krajowej w ramach monitoringu operacyjnego stanu chemicznego wód podziemnych w 2017 r. według PIG

¹⁷ Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego, Nr 32, poz. 812

zmieniającym rozporządzenie w sprawie ustalenia strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej „Przywale” dla miasta Śremu¹⁸.

- ujęcie wody Nochowo, zaopatrujące w wodę południową część gminy, bazujące na studniach głębinowych, dla którego Starosta Śremski decyzją z dnia 19 stycznia 2015 r. ustanowił strefę ochronną teren ochrony bezpośredniej;
- ujęcie wody Gaj, zaopatrujące w wodę południowo – zachodnią część gminy, a także część gminy Brodnica i Czemiń, bazujące na studniach głębinowych, dla którego Starosta Śremski decyzją z dnia 19 stycznia 2015 r. ustanowił strefę ochronną teren ochrony bezpośredniej;
- ujęcie wody Dąbrowa, zaopatrujące w wodę północno – wschodnią część gminy, a także część gminy Kórnik, bazujące na studniach głębinowych, dla którego Starosta Śremski decyzją z dnia 19 stycznia 2015 r. ustanowił strefę ochronną teren ochrony bezpośredniej;
- ujęcie wody Orkowo, zaopatrujące w wodę tylko tę miejscowość, bazujące na studniach głębinowych, dla którego Starosta Śremski decyzją z dnia 19 stycznia 2015 r. ustanowił strefę ochronną teren ochrony bezpośredniej.

Jak wynika z powyższego tylko ujęcie wody „Przywale” w Śremie posiada ustanowioną strefę ochronną: teren ochrony bezpośredniej o powierzchni 50,18 ha oraz pośredniej o powierzchni 356 ha. Pozostałe ujęcia ustanowione mają tylko strefę ochronną teren ochrony bezpośredniej¹⁹.

Zgodnie z ostrzeżeniem nr 1/2019 z dnia 19 sierpnia 2019 r., ostrzeżeniem nr 2/2019 r. z dnia 30 sierpnia 2019 r. oraz nr 1/2020 z dnia 27 marca 2020 r. Państwowej Służby Hydrogeologicznej dotyczącym wprowadzenia stanu zagrożenia hydrogeologicznego, gmina Śrem znalazła się w tym okresie na obszarze występowania oraz prognozowania zjawiska niżówki hydrogeologicznej. Oznacza to, że niskie stany położenia zwierciadła wód podziemnych mogą powodować występowanie niedoborów wody w indywidualnych płytkich ujęciach gospodarskich oraz w ujęciach komunalnych użytkujących pierwszy poziom wodonośny, przy braku trudności w funkcjonowaniu ujęć eksploatujących głębsze poziomy wodonośne²⁰. Również prognoza sytuacji hydrogeologicznej w strefach zasilania i poboru wód podziemnych w okresie 01.08.2020 – 31.08.2020 sporządzona przez Państwowy Instytut Geologiczny, Państwowy Instytut Badawczy wskazuje że przy założeniu niekorzystnych warunków meteorologicznych w okresie nadchodzących tygodni prognozuje się występowanie niżówki hydrogeologicznej między innymi na terenie województwa wielkopolskiego. Oznacza to utrudnienia w zaopatrzeniu w wodę z płytkich ujęć wód podziemnych (indywidualnie studnie gospodarskie) oraz z ujęć komunalnych eksploatujących pierwszy poziom wodonośny. Obecna sytuacja hydrogeologiczna w kraju określa stan, w którym nie pojawiają się trudności w zaopatrzeniu w wodę z komunalnych i przemysłowych użytkujących głębsze poziomy wodonośne.

Obszar objęty projektem planu miejscowego znajduje się poza ww. obszarami ujęć wody, stref ochrony bezpośredniej oraz pośredniej.

Obszar objęty projektem planu, zgodnie z rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu z dnia 28 lutego 2017 r. w sprawie określenia w rejonie wodnym Warty wód powierzchniowych i podziemnych wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszaru szczególnie narażonego, z którego odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć²¹,

¹⁸ Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego, Nr 138, poz. 3092

¹⁹ Na podstawie informacji zawartych na stronie www.sremskiewodociagi.pl (dostęp: 16.10.2019)

²⁰ www.pgi.gov.pl

²¹ Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego, poz. 1638

zaliczony został do obszarów wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych.

Retencja

Na terenie gminy Śrem występują zbiorniki retencyjne usytuowane w Mórce, Niesłabinie, Kadziewie, Lucinach, Kalejach i Wyrzece oraz między Śremem, a Gajem (Zalew Śremski – składający się z dwóch zbiorników retencyjnych).²² Wsparcie dla małej retencji na terenie województwa wielkopolskiego odbywa się w oparciu o „Program małej retencji na lata 2016 – 2022 dla województwa wielkopolskiego”, realizowany przez samorząd województwa wielkopolskiego.²³ Dodatkowo dnia 10 września 2019 r. Rada Ministrów przyjęła uchwałę nr 92 w sprawie „Założeń do Programu przeciwdziałania niedoborowi wody na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030”, który początkowo funkcjonował pod nazwą „Program rozwoju retencji na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2013”.²⁴ W przedmiotowym dokumencie opisany jest aktualny stan i charakterystyka retencji wodnej w Polsce, dotychczasowe i obecne działania w tym zakresie, zakres, cel i priorytety programu, oczekiwane efekty, środki i narzędzia, wykaz inwestycji realizowanych i planowanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie w zakresie retencji. Ostateczne opracowanie Programu (PPNW) planowane jest na I kwartał 2021 roku.

5) Gospodarka wodno – ściekowa

W 2017 r. z sieci wodociągowej korzystało 99,3% ludności gminy Śrem, a z sieci kanalizacyjnej 91,6%. W 2018 r. liczba ludności gminy korzystająca z sieci wodociągowej wzrosła do 99,9%, a kanalizacyjnej do 98,2%.²⁵ Woda dostarczana jest z pięciu ujęć wody zlokalizowanych na terenie gminy Śrem. Ścieki odprowadzane są do Warty poprzez jedną oczyszczalnię ścieków typu mechaniczno – biologicznego z podwyższonym usuwaniem biogenów usytuowaną w Śremie (ul. Zachodnia 76) i obsługującą gminę Śrem (35 miejscowości) oraz gminy ościenne (9 miejscowości). Na dzień 9.04.2019 r. na terenie gminy funkcjonowały 133 zbiorniki bezodpływowe oraz 137 przydomowe oczyszczalnie ścieków.²⁶

Aktualnym dokumentem strategicznym określającym potrzeby i działania na rzecz wyposażenia aglomeracji RLM (równoważną liczbę mieszkańców) większej od 2000 w systemy kanalizacyjne i oczyszczalnie ścieków jest „Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych”- KPOŚK. Ostatnia aktualizacja tj. V została przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 17 lipca 2017 r. (VAKPOŚK 2017). W przypadku gminy Śrem KPOŚK realizuje się poprzez uchwałę nr III/60/15 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 stycznia 2015 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Śrem.²⁷ Aglomerację prócz miejscowości położonych na terenie gminy Śrem tworzy także pięć miejscowości położonych na terenie sąsiedniej gminy Brodnica. Jak wynika ze sprawozdania z wykonania KPOŚK za 2018 r. przeważającą większość ścieków w aglomeracji stanowią ścieki socjalno – bytowe.²⁸

Na obszarze opracowania projektu planu miejscowego występuje zabudowa, która podłączona jest do sieci wodociągowej. Sieć kanalizacyjna przebiega przez obszar opracowania projektu planu miejscowego, jednakże w chwili obecnej znajduje się ona w odległości co najmniej 500 m od terenów zabudowy istniejącej i planowanej na obszarze opracowania projektu planu miejscowego. Wyznaczona na obszarze

²² Uchwała nr 97/IX/2019 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 12 września 2019 r. w sprawie „Programu ochrony środowiska na lata 2019 – 2022 z perspektywą na lata 2023 – 2026”

²³ <https://www.umwww.pl/o-programie-malej-retencji> (dostęp: 31.10.2019)

²⁴ (M.P., poz. 941)

²⁵ Śremskie Wodociągi Sp. z o.o.

²⁶ Urząd Miejski w Śremie, Śremskie Wodociągi Sp. z o.o.

²⁷ Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego, poz. 1004

²⁸ Sprawozdanie z wykonania KPOŚK za 2018 r. Urząd Miejski w Śremie

opracowania projektu planu miejscowego zabudowa ma charakter marginalny w stosunku do całego projektu, gdzie dominują tereny leśne.

6) Gospodarka odpadami komunalnymi

Gmina Śrem na podstawie uchwały Nr XXXI/811/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 29 maja 2017 r. w sprawie wykonania Planu gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2016 – 2022 wraz z planem inwestycyjnym²⁹ zaliczona została do VI regionu gospodarki odpadami komunalnymi w województwie wielkopolskim. Gmina Śrem przynależy do Porozumienia Międzygminnego, które realizuje Zakład Gospodarki Odpadami Sp. z o.o. w Jarocinie – Wielkopolskie Centrum Recyklingu. Na terenie gminy Śrem nie jest zlokalizowana żadna regionalna (RIPOK) lub zastępcza instalacja do przetwarzania odpadów. Obsługujące gminę RIPOKi znajdują się:

- w Jarocinie: instalacja do mechaniczno – biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz składowisko odpadów powstających w procesie mechaniczno – biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych.

- w Jarocinie, Pławicach i Pleszewie: instalacje do przetwarzania odpadów zielonych i innych bioodpadów.

Na terenie gminy Śrem, w Mateuszewie na Międzygminnym Składowisku Odpadów Komunalnych jest usytuowany Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK), stanowiący punkt przeładunkowy oraz część instalacji mechaniczno – biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych w ramach Zakładu Gospodarki Odpadami Sp. z o.o. w Jarocinie – Wielkopolskie Centrum Recyklingu. W Mateuszewie znajduje się również instalacja do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów – kompostowania pryzmowa.

Na obszarze opracowania projektu planu miejscowego opady związane będą z funkcjonowaniem zabudowy mieszkaniowej, prowadzeniem gospodarki rolnej i leśnej.

7) Powietrze atmosferyczne

W celu:

- dokonywania klasyfikacji stref, według określonych kryteriów (poziom dopuszczalny substancji, poziom docelowy, poziom celu długoterminowego);
- uzyskania informacji o przestrzennych rozkładach zanieczyszczeń na obszarze strefy w zakresie umożliwiającym wskazanie obszarów przekroczeń wartości kryterialnych oraz określenie poziomów stężeń występujących na tych obszarach;
- wskazanie prawdopodobnych przyczyn występowania ponadnormatywnych stężeń zanieczyszczeń w określonych rejonach (w zakresie możliwym do uzyskania na podstawie posiadanych informacji) Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu dokonuje corocznej oceny zmian jakości powietrza. Ocena dokonywana jest w oparciu o punkty pomiarowe uzupełnione danymi z modelowania matematycznego. Obszary przekroczeń dla poszczególnych substancji zostały określone na podstawie wyników modelowania rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w połączeniu z analizą wyników uzyskanych w stacjach pomiarowych.

Przy ocenie dokonywanej pod kątem spełnienia kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia ludzi uwzględnia się 12 substancji: dwutlenek siarki SO₂, dwutlenek azotu NO₂, tlenek węgla CO, benzen C₂H₆, ozon O₃, pył PM₁₀, pył PM_{2.5}, ołów Pb w PM₁₀, arsen As w PM₁₀, kadm Cd w PM₁₀, nikiel Ni w PM₁₀, benzo(a)piren B(a)P w PM₁₀, a w celu ochrony roślin uwzględnia się 3 substancje: dwutlenek siarki SO₂; tlenki azotu NO_x, ozon O₃.

²⁹ Dziennik Urzędowy Województwa Wielkopolskiego, poz. 4263, 6329, z 2018 r., poz. 2039, 5293, 6114, z 2019 r., poz. 502

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO USTALEŃ MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO TERENU POŁOŻONEGO W OBRĘBIE KALEJE**

Gmina Śrem na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza³⁰ zaliczona została do strefy wielkopolskiej – pozostałej części województwa (PL3003).

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu w rocznej ocenie jakości powietrza w województwie Wielkopolskim za rok 2019³¹, zaprezentował wyniki oceny jakości powietrza atmosferycznego pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia oraz dla ochrony roślin. Wynikiem tej oceny jest zaliczenie strefy wielkopolskiej do jednej z klas:

1. w klasyfikacji podstawowej:

- do klasy A – jeżeli stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych lub poziomów docelowych;
- do klasy C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny lub poziomy docelowy.

2. w klasyfikacji dodatkowej (klasyfikacja wprowadzona na potrzeby raportowania do Komisji Europejskiej):

- do klasy A1 – jeżeli brak przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla pyłu PM_{2,5} dla fazy II – tj. ≤20 µg/m³;
- do klasy C1 – jeżeli odnotowano przekroczenie poziomu dopuszczalnego dla pyłu PM_{2,5} dla fazy II – tj. >20 µg/m³;
- do klasy D1 – jeżeli poziom stężeń ozonu nie przekracza poziomu celu długoterminowego;
- do klasy D2 – jeżeli poziom stężeń ozonu przekracza poziom celu długoterminowego.

Roczna ocena jakości powietrza na rok 2019 w województwie wielkopolskim dla strefy wielkopolskiej według kryteriów odniesionych do ochrony zdrowia ludzi wykazała przekroczenie i zaliczenie do klasy C pyłu PM₁₀ oraz benzo(a)pirenu B(a)P w PM₁₀, do klasy C1 pyłu PM_{2.5} oraz klasy D2 ozonu O₃. W przypadku pozostałych mierzonych substancji nie zanotowano przekroczeń i tym samym strefę wielkopolską zakwalifikowano w tym zakresie do klasy A. Jako główną przyczynę przekroczeń należy wskazać oddziaływanie emisji związanych z indywidualnym ogrzewaniem budynków.

Tabela 1: Klasy jakości powietrza na terenie strefy wielkopolskiej w 2019 r.

Kod strefy	Nazwa strefy	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃	PM ₁₀	Pb (PM ₁₀)	As (PM ₁₀)	Cd (PM ₁₀)	Ni (PM ₁₀)	BaP (PM ₁₀)	PM _{2.5}
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
PL 3003	sStrefa wielkopolska	A	A	A	A	A (D2)	C	A	A	A	A	C	A (C1)

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim – raport wojewódzki na rok 2019

Należy zwrócić uwagę, że zaliczenie do klasy C nie oznacza jednocześnie, że jakość powietrza na terenie całej strefy nie spełnia określonych wymogów i konieczności prowadzenia intensywnych działań na rzecz poprawy jakości powietrza na obszarze całej strefy. Oznacza natomiast konieczność podjęcia działań w odniesieniu do wybranych, o określonym zasięgu, obszarów w strefie i dla określonych zanieczyszczeń. Należy także zauważyć, że na otrzymane wyniki mają istotny wpływ występujące w roku badania warunki meteorologiczne takie jak temperatura powietrza, opady atmosferyczne, pokrywa śnieżna, rozkład kierunków wiatrów. W 2018r. warunki meteorologiczne, a zwłaszcza temperatura, brak opadów, okresy bezwietrzne, w istotny sposób wpływały na jakość powietrza. Porównując wyniki z 2019 r. oraz 2018 r. należy stwierdzić, że w przypadku

³⁰ Dz.U., poz. 914

³¹ Roczne oceny jakości powietrza w województwie wielkopolskim, Ocena na rok 2017, dostępny w Internecie:] <http://powietrze.gios.gov.pl/pjp/publications/card/14065> (dostęp: 16.10.2019)

pyłu PM_{2,5} w 2018 r. strefa wielkopolska zakwalifikowana została do klasy C, a w 2019 r. do klasy A.

Ocena jakości powietrza w strefie wielkopolskiej pod kątem ochrony roślin nie wykazała przekroczeń w zanieczyszczeniu powietrza dwutlenkiem azotu, dwutlenkiem siarki, a co za tym idzie strefa wielkopolska została zaliczona do klasy A. W przypadku ozonu, a w szczególności parametru AOT40 (wskaźnik określający zanieczyszczenie powietrza ozonem, obliczany dla okresu maj – lipiec), nastąpiły przekroczenia i strefa wielkopolska została zaliczona do klasy C wg poziomu docelowego i klasy D2 wg poziomu celu długoterminowego. W tym przypadku nastąpiło pogorszenie, ponieważ w 2018 r. strefa wielkopolska w zakresie ozonu była zakwalifikowana do klasy A.

Wynikiem rocznej oceny jakości powietrza jest wyodrębnienie stref, wymagających podjęcia działań naprawczych, zmierzających do poprawy jakości powietrza (strefy klasy C). Fakt ten nakłada na zarząd województwa obowiązek przygotowania oraz uchwalenia programów ochrony powietrza (POP). Sejmik Województwa Wielkopolskiego Uchwałą Nr XXI/391/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 r. przyjął „Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej”.³²

Zgodnie z Raportem o Stanie Środowiska w Wielkopolsce³³: „dotrzymywanie wymaganych prawem norm jest wyrazem troski o środowisko i podstawą jego ochrony przed oddziaływaniem negatywnych czynników, stanowi także element ochrony zdrowia ludzi. Początkowo obserwowano znaczący wpływ na jakość powietrza sektora energetyki i przemysłu, a znacznie mniejszy sektora transportu i bytowo-komunalnego. W wyniku stosowania rozwiązań techniczno-technologicznych i prawnych wpływ sektora przemysłu znacznie się zmniejszył. Jednakże mimo znacznej redukcji emisji w tym obszarze, standardy jakości powietrza nadal nie są dotrzymywane. Wyniki ocen rocznych wskazują, że za nieodpowiednią jakość powietrza w Polsce odpowiada w pierwszej kolejności zjawisko tzw. niskiej emisji, pochodzącej z sektora bytowo-komunalnego oraz z transportu.” Zgodnie z powyższym, dla obszaru planu, głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza jest spalanie paliw stałych – węgla i drewna m.in. w paleniskach domowych, wynik emisji energetycznych i przemysłowych. Co za tym idzie przekroczenie dopuszczalnych stężeń odznacza się wyraźną zmiennością sezonową – przekroczenia dotyczą głównie sezonu zimnego (grzewczego).

Dążąc do ograniczenia zanieczyszczenia powietrza wynikających z emisji z obiektów zaliczanych do sektora komunalno – bytowego tj. lokalnych kotłowni i palenisk domowych, wyposażonych w niskie emitery i zlokalizowanych często w centralnych, gęsto zabudowanych obszarach miast, emisji z transportu drogowego oraz pyłu z zakładów przemysłowych przy uwzględnieniu warunków meteorologicznych takich jak niska temperatura, brak wiatru, występowanie inwersji termicznej Sejmik Województwa Wielkopolskiego podjął uchwałę nr XXXIX/941/17 z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia, na obszarze województwa wielkopolskiego (strefa wielkopolska), ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.³⁴

Źródłem emisji na obszarze projektu planu miejscowego będzie istniejąca oraz planowana zabudowa, która ma charakter marginalny w stosunku do obszaru opracowania projektu planu miejscowego. Źródłem emisji mogą być także urządzenia i maszyny stosowane w gospodarce rolnej i leśnej.

8) Warunki akustyczne

³² Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego, poz. 5954

³³ Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, Stan środowiska w Wielkopolsce raport 2017, Jakość powietrza, str. 2, dostępny w Internecie: <http://poznan.wios.gov.pl/monitoring-srodowiska/publikacje/stan-srodowiska-w-wielkopolsce-raport-2017/.pdf> [dostęp: 01.02.2019 r.]

³⁴ Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego, poz. 8807

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska hałas definiowany jest jako dźwięki o częstotliwości od 16 Hz do 16 000 Hz. Dyrektywa 2002/49/WE³⁵ definiuje hałas jako niepożądane lub szkodliwe dźwięki powodowane przez działalność człowieka na wolnym powietrzu, w tym hałas emitowany przez środki transportu, ruch drogowy, ruch kolejowy, ruch samolotowy oraz hałas pochodzący z obszarów działalności przemysłowej. Hałas uznawany jest za jeden z czynników zanieczyszczających środowisko.

Na terenie gminy Śrem występuje hałas komunikacyjny, hałas drogowy, hałas lotniczy, hałas przemysłowy. Hałas komunikacyjny i drogowy związane są z układem komunikacyjnym – drogowym (drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne) oraz natężeniem ruchu na tych drogach. W 2015 r. największym natężeniem ruchu pojazdu cechowała się droga wojewódzka nr 432 Leszno – Krzywiń – Śrem – Środa Wielkopolska (obwodnica) na odcinku Czmoń – Śrem. Na terenie gminy Śrem w latach 2017 – 2018 nie były wykonywane pomiary hałasu. Nie zostały także wyznaczone przez Starostę Śremskiego obszary ciche oraz obszary ograniczonego użytkowania. Jedynymi dostępnymi pomiarami są pomiary Wielkopolskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Poznaniu wykonane w 2016 r. i wskazujące niewielkie przekroczenia tj. nieprzekraczające 5dB dla drogi wojewódzkiej nr 436 Pysząca – Książ Wielkopolski – Nowe Miasto nad Wartą na punkcie pomiarowym w Śremie oraz dla drogi wojewódzkiej nr 432 Leszno – Krzywiń – Śrem – Środa Wielkopolska (obwodnica) na punkcie pomiarowym w Czmońcu. Należy także zauważyć, że przedmiotowa droga nie była objęta opracowaniem map akustycznych dla dróg wojewódzkich po których przejeżdża ponad 3.000.000 pojazdów rocznie.

Na terenie gminy Śrem obecnie nie występuje hałas kolejowy. Jednakże w związku z planowaną rewitalizacją linii kolejowej Czempin – Śrem i włączeniem jej do Poznańskiej Kolei Metropolitalnej konieczne będzie zabezpieczenie otoczenia przed hałasem związanym z jej funkcjonowaniem.

Występujący na terenie gminy Śrem hałas lotniczy związany jest z funkcjonowaniem lądowiska śmigłowcowego dla potrzeb oddziału ratunkowego Szpitala Powiatowego im. T. Malińskiego w Śremie Sp. z o.o.. Ze względu na cel – ochronę życia i zdrowia ludzkiego nie jest możliwe wyeliminowanie tego źródła hałasu.

Hałas przemysłowy zarówno punktowy, emitowany przez urządzenia usytuowane na zewnątrz (sprężarki, klimatyzatory itp.), wtórny, wynikający z pracy urządzeń znajdujących się wewnątrz budynków oraz dodatkowy, związany z obsługą zabudowy przemysłowej (komunikacja, remonty, prace budowlane) jest powiązany z zabudową przemysłową zlokalizowaną na terenie gminy. Jednakże ze względu na stosowanie nowych technologii oraz przepisy prawa, dotyczące norm emisji do powietrza oraz dopuszczalnego poziomu hałasu w środowisku ten rodzaj hałasu podlega bieżącej obserwacji i wyciszaniu.

Przez obszar opracowania projektu planu miejscowego przebiega droga powiatowa nr 2480P: granica powiatu śremskiego – Kaleje – Luciny – droga wojewódzka nr 432 – Dąbrowa. Stanowi ona źródło hałasu komunikacyjnego. Jednakże na obszarze opracowania projektu planu miejscowego przebiega ona przez tereny leśne, a zatem nie stanowi ona w tym miejscu uciążliwości dla planowanej i istniejącej zabudowy.

Potencjalnym źródłem hałasu mogą być maszyny wykorzystywane w prowadzeniu gospodarki rolnej i leśnej.

9) Pola elektromagnetyczne

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2007 r. Prawo ochrony środowiska pole elektromagnetyczne to pole elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne

³⁵ Dyrektywa 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady Europy z dnia 25 czerwca 2002 r. odnosząca się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku

o częstotliwościach od 0 Hz do 300 GHz, które tworzą zakres promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego.

Występujące na terenie gminy Śrem źródła sztucznego promieniowania elektromagnetycznego w środowisku to stacje bazowe telefonii komórkowej (GSM/UMTS/CDMA/LTE), nadajniki RTV, linie i stacje elektroenergetyczne. Elektroenergetyczna sieć rozdzielcza w gminie Śrem zasilana jest z trzech Głównych Punktów Zasilania (GPZ) 110/20/15 KV. Związane z nimi linie wysokiego napięcia WN-110 kV emitują pole elektryczne o natężeniu nie przekraczającym mkV1, co znacząco nie wpływa na tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową oraz miejsca dostępne dla ludzi. Dodatkowo pole elektryczne jest silnie tłumione przez budynki. Również związane z liniami elektroenergetycznymi zjawisko tzw. ulotu (emisji hałasu akustycznego o mocy wynoszącej maksymalnie 35 db (A) na poziomie 1,5 m n.p.t.) jest hałasem nieznacznie przekraczającym poziom tła akustycznego, nie powodującym przekroczenia wartości normatywnych, niezależnie od rodzaju zabudowy sąsiadującej z linią.

Prowadzone przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu pomiary poziomu pól elektromagnetycznych, realizowane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, na terenie gminy Śrem wykonane były w latach 2008 – 2017 w punkcie pomiarowym przy ul. Dezyderego Chłapowskiego 22 w Śremie. Badania z 2017 r. wykazały pomiar równy 0,35 V/m przy dopuszczalnym wynoszącym 7 V/m dla zakresu częstotliwości od 3 MHz do 300 GHz. Przeprowadzone badania nie wskazały przekroczeń poziomu dopuszczalnego.³⁶

Przez obszar opracowania projektu planu miejscowego nie przebiegają napowietrzne linie elektroenergetyczne, średniego i wysokiego napięcia w stosunku do których należałoby wyznaczyć technologiczne pasy ochronne.

10) Klimat lokalny

Klimat na terenie gminy posiada cechy klimatu umiarkowanego, z dużymi wpływami mas powietrza morskiego i kontynentalnego. Zgodnie z regionalizacją klimatyczną R. Gumińskiego, obszar gminy znajduje się w obrębie Dzielnicy Środkowej, charakteryzującej się korzystnymi warunkami klimatycznymi. Jest on modyfikowany ukształtowaniem terenu, podłożem, występowaniem lasów, obszarów zadrzewionych oraz zakrzewionych oraz otwartych przestrzeni rolniczych.

Okres wegetacyjny wynosi 200 – 220 dni w roku. Opady są umiarkowane i wynoszą około 550 mm i są mniejsze niż potencjalne parowanie w ciągu roku. Prowadzi to do przesuszania powierzchni ziemi, zwłaszcza na otwartych terenach rolniczych. Liczba dni mroźnych waha się w granicach 30-60, a dni z przymrozkami 100 – 110. Pokrywa śnieżna utrzymuje się od 38 do 60 dni.

Tabela 2: Temperatura, opady i usłonecznienie w 2019 r.

TEMPERATURA					
Sezon	Najniższa temperatura	Najwyższa temperatura	Średnia temperatura	Średnia temperatura – wielolecie 1971-2000	Średnia temperatura – wielolecie 1981-2010
Zima	-8° - -7°C	12° -13°C.	1°-2° C	0° - -1°C	0° - -1°
Wiosna	-1° - -2°C	23 -24°C	9° -10°C	8° -9°C	8° - 9°C
Lato	9° -11°C	34° - 35°C	21° - 22°C	17° - 18°C	18° - 19°C
Jesień	0° - -1°C	23° -24°C	9° -10°C	8° - 9°C	8° -9°C
Rok	-4° -3°	31° -32°	11° - 21°	8° - 9°	8° - 9°
SUMA OPADÓW					
Sezon	Suma opadów			Wielolecie 1971-2000	Wielolecie 1981-2010

³⁶ Uchwała nr 97/IX/2019 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 12 września 2019 r. w sprawie „Programu ochrony środowiska na lata 2019 – 2022 z perspektywą na lata 2023 – 2026”

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO USTALEŃ MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO TERENU POŁOŻONEGO W OBRĘBIE KALEJE**

Zima	100 – 120 mm	75 - 100 mm	80 - 100 mm
Wiosna	100 – 140 mm	100 - 125 mm	100 - 120 mm
Lato	50 - 100 mm	175 – 225 mm	175 - 200 mm
Jesień	100-140mm	100 - 125 mm	100 - 120 mm
Rok	300 -450 mm	500 - 550mm	500 - 550 mm
USŁONECZNIE			
Sezon	Usłonecznienie	Wielolecie 1971-2000	Wielolecie 1981-2010
Zima	160 – 180 h	130 - - 150 h	140 – 160 h
Wiosna	590 – 520 h	500 – 520 h	540 - 560 h
Lato	850 – 900 h	680 – 700 h	740 – 770 h
Jesień	340 – 380 h	280 – 290 h	310 – 320 h
Rok	2000 – 2100 h	1620 – 1640 h	1700 – 1750 h

Źródło: Opracowanie własne na podstawie www.pogodynka.pl

Temperatura wahała się zatem w 2019 r. od -8 °C zimą do ponad 34°C latem. Największe odchylenie względem wielolecia wystąpiło latem. Suma opadów rocznych w 2019 r. wyniosła 300-450 mm. Największe różnice wystąpiły latem, gdzie opad był trzykrotnie niższy niż w wieloleciu. Również pod względem usłonecznienia największe różnice wystąpiły latem. Na stacji meteorologicznej w Poznaniu zanotowano w lipcu 2019 r. maksymalną temperaturę 38°C oraz w czerwcu 2019 r. 16,7 h usłonecznienia w ciągu jednej doby³⁷. Z pomiarów wynika, że 2019 r. cechował się bardzo słonecznym, ciepłym latem o niewielkiej ilości opadów.

Tendencje zmian klimatycznych w skali globalnej, to wzrost temperatury oraz częstotliwość i nasilenie zjawisk ekstremalnych. Ocieplanie spowodowane jest przede wszystkim zwiększającą się ilością gazów cieplarnianych wytwarzanych przez człowieka.

Zgodnie ze „Strategicznym planem adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA 2020)³⁸ w przypadku gminy Śrem rekomendowane są następujące kierunki działań adaptacyjnych:

- przygotowanie programów zabezpieczenia w wodę dobrej jakości w warunkach dłuższych okresów suszy i niedoborów wody;
- kształtowanie sieci osadniczej z uwzględnieniem w planach rozwoju zwiększenia obszarów zieleni i obszarów wodnych (mała retencja);
- ochrona oraz nasadzenia roślinności wysokiej;
- rozwój systemu odbioru i gromadzenia wód opadowych i roztopowych;
- poprawa stanu jakości powietrza.

Celem działań adaptacyjnych jest uniknięcie i ograniczenie zagrożeń wynikających ze zmian klimatu takich jak wzrost zagrożenia powodziowego, wzrost częstotliwości występowania fal upałów, zmianę struktury opadów atmosferycznych i wzrost częstotliwości występowania opadów nawałnych oraz niską retencję gruntu.

Projekt planu miejscowego dotyczy obszarów, gdzie zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna będzie miała marginalny charakter w stosunku do całego obszaru opracowania projektu planu miejscowego. Przedmiotowy plan miejscowy jest planem ochronnym, którego celem jest ochrona niezabudowanych przestrzeni rolnych i leśnych przed rozproszoną urbanizacją. W tym zakresie projekt wpisuje się w ustalenia ww. dokumentu.

11) Szata roślinna i świat zwierzęcy

Poziom lesistości w gminie Śrem w roku 2018 wynosił 15,8 %. Jest to wartość wyraźnie mniejsza od lesistości województwa wielkopolskiego, która kształtowała się w roku 2018 na poziomie 25,8% oraz powiatu śremskiego, która kształtowała się w 2018 r. na poziomie 19,6%.³⁹

³⁷ Biuletyn monitoringu klimatu Polski, rok 2019, Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowy Instytut Badawczy

³⁸ „Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA 2020) – www.ms.gov.pl (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego, poz. 5320)

³⁹ dane GUS z dnia 20.10.2019

Lasy gminy są lasami sztucznymi, zostały sadzone w XIX i XX w. Głównymi gatunkami występującymi w lasach są: sosna, dąb, olsza, klon, grab, wiąz, olcha i jesion. Zdecydowanie dominującym gatunkiem lasotwórczym jest sosna, której udział w drzewostanie przekracza 90%. Najwięcej lasów występuje w północnej, prawobrzeżnej części gminy, wchodzącej w skład Nadleśnictwa Babki, Obrębu Kórnik. Są to uroczyska: Dąbrowa, Tesiny, Mechlin, Niesłabin, Zbrudzewo. Lasy zachodniej części gminy, należące do Nadleśnictwa Konstantynowo, Obrębu Konstantynowo, obejmują uroczysko Nochowo. Do Nadleśnictwa Piaski, Obrębu Piaski należą niewielkie fragmenty leśne w rejonie Olszy.

Pradolina Warciańsko-Odrzańska jest najbardziej zalesionym terenem gminy, przy jednocześnie wysokim udziale trwałych użytków zielonych. Drzewostany w obrębie pradoliny są w różnym wieku i mają zróżnicowany skład gatunkowy. Według ustawy o lasach lasy te pełnią funkcje ochronne - ich zadaniem jest zachowanie nie zmienionych stosunków wodnych, glebowych i krajobrazowych, spełnia też funkcje rekreacyjne. Większe powierzchnie leśne występują na obszarach wydmych w okolicach Mechlina, Dąbrowy i Kalej, a szczególnie wartościowe są fragmenty lasów łęgowych w obrębie zalewowej terasy Warty terasy dennej – uroczyska Mechlin i Niesłabin.

W obrębie terenów wysoczyzn morenowych zalesienie jest niewielkie. Duży kompleks leśny występuje w obrębie Parku Krajobrazowego im. Gen. Dezyderego Chłapowskiego (Lasy Błociszewskie).

Istotną częścią systemu zieleni są również zabytkowe podworskie założenia parkowe. Najlepiej zachowane są parki w Mechlinie, Krzyżanowie, Psarskim, Łęgu i Błociszewie. Na skarpie nadwarciańskiej ciekawym założeniem przestrzennym się parki w Górze i w Psarskim.

Fauna gminy Śrem jest typowa dla nizin środkowopolskich. Do najlepiej rozpoznanych grup systematycznych należą kręgowce, zwłaszcza ptaki. Wśród bezkręgowców najliczniejszą grupę stanowią owady, mięczaki i pajęczaki. Na terenie gminy Śrem występują chronione i rzadkie gatunki (m.in. paż żeglarz oraz szlachkoń szafraniec). Wśród chrząszczy na uwagę zasługuje fakt występowania kozioroga dębosza. Mięczaki są reprezentowane przez około 40 gatunków, w tym największego krajowego ślimaka - winniczka.

W licznych wodach powierzchniowych okolic Śremu występuje około 30 gatunków ryb. Na terenie gminy stwierdzono występowanie 12 gatunków płazów, w tym rzadko spotykanej w Polsce rzekotki drzewnej i kumaka nizinnego. Z gadów występuje tylko jeden wąż – zaskroniec, a od 1997 stwierdzono występowanie żółwi błotnych. Jaszczurki są reprezentowane przez padalca, jaszczurkę zwinkę i żyworodną.

Na terenie gminy stwierdzono dotychczas występowanie blisko 200 gatunków ptaków, w tym m.in. bociana czarnego, kani, błotniaka stawowego i łąkowego, baka bączka, gągoła oraz orla bielika.⁴⁰

Zgodnie z regionalizacją geobotaniczną Polski Matuszkiewicza (IGiZ PAN Warszawa 2008) gmina Śrem leży w Podprowincji Środkowoeuropejskiej Właściwej, Dziale Brandenbursko-Wielkopolskim, Krainie Środkowowielkopolskiej w dwóch okręgach:

- Okręg Kórnicko-Miłosławski: podokręgi Mosiński (B.2.2.a), Doliny Warty „ujście Prośny-Poznań” (B.2.2.b) oraz Kórnicki (B.2.2.c),
- Okręg Kościańsko-Opalenicki – podokręg Kościański (B.2.3.d).

12) Przyrodnicze obszary chronione

Zgodnie z Planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania – Poznański Obszar Metropolitalny, stanowiącym załącznik nr 2 do uchwały Nr V/70/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie uchwalenia Planu zagospodarowania przestrzennego województwa

⁴⁰ Podstawowe opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Śrem (2007)

wielkopolskiego wraz z Planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania⁴¹ na terenie gminy Śrem występują następujące elementy zielonego pierścienia metropolii:

- Rogaliński Park Krajobrazowy;
- obszary Natura 2000: PLB300017 Ostoja Rogalińska i PLH300012 Rogalińska Dolina Warty;
- tereny otwarte – rolnicza przestrzeń produkcyjna;
- tereny łąk i pastwisk;
- kompleksy leśne i wyspy leśne;
- tereny osadnicze.

Jednocześnie na kształtowanie spójnego systemu przyrodniczego Poznańskiego Obszaru Metropolitalnego, mają wpływ następujące elementy występujące na terenie gminy Śrem:

- obszary węzłowe: obszary o randze europejskiej i krajowej (Rogaliński Park Krajobrazowy i fragment Parku Krajobrazowego im. gen. Dezyderego Chłapowskiego, obszary Natura 2000 PLB300017 Ostoja Rogalińska i PLH300012 Rogalińska Dolina Warty) oraz obszary o randze ponadlokalnej (kompleks Lasów Kórnickich, lasy w kotlinie Śremskiej, leśny rezerwat Czmoń, płaty: leśne, ekosystemów zależnych od wód – mokradła i wodne);
- korytarze ekologiczne: dolin rzecznych (krajowy korytarz Warty, regionalny korytarz Kanał Szymanowo – Grzybno, lokalny korytarz: Kanał Graniczny, Racocki Rów, Pysząca) oraz lądowe (korytarz krajowy: Dolina Warty).

Na terenie gminy Śrem występują następujące obszary chronione:

Obszar Natura 2000 - PLB300017 Ostoja Rogalińska

Obszar leży na Nizinie Wielkopolskiej, na południe od Poznania. W części północnej zajmuje powierzchnię Wielkopolskiego Parku Narodowego, położonego na Pojezierzu Wielkopolskim, w krajobrazie polodowcowym, o bardzo zróżnicowanej rzeźbie terenu, na lewym brzegu Warty. Znajduje się tutaj 12 jezior - głównie eutroficznych (m.in. Jezioro Łódzkie, Dymaczewskie, Witobelskie, Góreckie, Rosnowskie), a najwyższym wzniesieniem moreny czołowej (132 m n.p.m.) jest Osowa Góra. Występuje tu część najdłuższego w Polsce ozu Bukowo-Mosińskiego oraz wydmy, rynny i głazy narzutowe. Są tu też łąki trzęślicowe i pełnikowe. Większą część powierzchni ostoi pokrywają drzewostany sosnowe (70%) z domieszką dębu, świerka, brzozy, grabu i lipy. W pobliżu jezior i rzek, na terenach wilgotnych, występują łągi wiązowo-jesionowe; tereny bagienne zajmują lasy z olszą czarną, a zarośla łozowe tworzy wierzba i kruszyna. W okolicy Jez. Wielkomiejskiego znajduje się cenny kompleks łąkowo-torfowiskowy na kredzie jeziornej z roślinnością kalcyfilną. Część południowa obszaru leży w granicach Rogalińskiego Parku Krajobrazowego, na obu brzegach Warty, na terenie Kotliny śremskiej. Obszar zajmuje tu fragment doliny Warty, gdzie rzeka meandrując utworzyła na terasie zalewowej liczne starorzecza. Otaczają je łąki i bagna. W dolinie zachowały się płaty lasów łęgowych (w tym zagrożonych w skali kraju łągów wierzbowych i topolowych), a na wyższych terasach kompleksy grądów. Osobliwością jest grupa ponad 1000 dębów o obwodach od 2 do 9,5 m; najstarsze kilkusetletnie (w tym 3 okazy liczące ponad 500 lat każdy - w parku w Rogalinie); 44 drzewa są martwe; występująca tu populacja kozioroga dębosza żerując na dębach niszczy je. Większą część obszaru pokrywają lasy, duży jest też udział gruntów ornych.

W granicach obszaru występuje co najmniej 26 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasie, 7 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej (C6) kani czarnej (PCK) i kani rudej, (PCK); nieregularnie gnieździ się batalion (PCK). Gęś zbożowa zimuje w liczbie przekraczającej 1% populacji szlaku wędrówkowego(C3), osiągając liczebność do 8000

⁴¹ Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego, poz. 4021

osobników. Ostoja Rogalińska jest jedną z najważniejszych w Polsce ostoj rybitwy czarnej i dzięcioła średniego.⁴²

Obszar Natura 2000 – PLH300012 Rogalińska Dolina Warty

Obszar obejmuje fragment pradoliny Warty na południe od Poznania, z unikalnym krajobrazem, gdzie rzeka meandrując utworzyła na terasie zalewowej liczne starorzecza i zastoiska. Otaczają je łąki i bagna. W dolinie zachowały się płaty lasów łęgowych (w tym zagrożonych w skali kraju łęgów wierzbowych i topolowych), a na wyższych terasach kompleksy grądów. Większą część obszaru (47,7%) pokrywają lasy, duży jest też udział gruntów ornych (ok. 25%) oraz łąk i pastwisk (ok. 23%). Charakterystyczną cechą obszaru jest grupa kilkuset okazałych starych dębów, występujących na odcinku Rogalinek - Rogalin; najstarsze liczą kilkaset lat, wśród nich rosnące w parku w Rogalinie: "Lech" (609 lat, obwód 910 cm), "Czech" (523 lata, 742 cm) i "Rus" (496 lat, 672 cm) - Pacyniak (1992). W obszarze nagromadzone są liczne, dobrze zachowane i silnie zróżnicowane starorzecza, łąki, łęgi i inne typy roślinności związane z działalnością rzeki Warty. Stwierdzono występowanie 16 siedlisk przyrodniczych z załącznika I dyrektywy Rady 92/43/EWG, w tym trzech priorytetowych (6120, 91E0 i 91I0). Spośród nich największy udział mają różnego typu lasy łęgowe (ponad 40% łącznej powierzchni wszystkich siedlisk), świeże łąki (prawie 25%), starorzecza (ok. 16,5%) oraz kwaśne dąbrowy (ok. 11%) - Rosadziński (2010). Obszar do niedawna obejmował największe skupisko dębów szypułkowych w Europie, znajdujące się w dolinie Warty pomiędzy Rogalinkiem a Rogalinem (Pacyniak 1992). Stwierdzono ponadto występowanie 15 gatunków z załącznika II dyrektywy Rady 92/43/EWG, w tym jednego priorytetowego - pachnicy dębowej. W obszarze występuje także 11 gatunków roślin z krajowej "czerwonej listy" (Zarzycki, Szelaąg 2006): fiołek mokradłowy *Viola stagnina*, goryczka wąskolistna *Gentiana pneumonanthe*, goździk pyszny *Dianthus superbus*, goździk siny *Dianthus gratianopolitanus*, groszek błotny *Lathyrus palustris*, kosaciec syberyjski *Iris sibirica*, kruszczyk błotny *Epipactis palustris*, nasięśrzał pospolity *Ophioglossum vulgatum*, pszeniec grzebieniasty *Melampyrum cristatum* oraz selernica żyłkowana *Cnidium dubium*. Kolejne figurują na regionalnej "czerwonej liście" (Jackowiak i in. 2007), w tym rzeżucha drobnokwiatowa *Cardamine parviflora* oraz skrzyp pstry *Equisetum variegatum* ze statusem "zagrożony" (kategoria "EN"). Dziewięć dalszych taksonów posiada w Wielkopolsce status "narażony" (kat. "VU"): bukwica zwyczajna *Betonica officinalis*, konitruć błotny *Gratiola officinalis*, kropidło piszczalkowate *Oenanthe fistulosa*, orlik pospolity *Aquilegia vulgaris*, rzeżucha niecierpkowa *Cardamine impatiens*, sitniczka szczytnowata *Isolepis setacea*, starzec bagienny *Senecio paludosus*, wolffia bezkorzeniowa *Wolffia arrhiza* oraz zamokrzyca ryżowa *Leersia oryzoides*. Kolejnych pięć gatunków zostało uznanych jako "najmniejszej troski" (kat. "LC"): koniopłoch łąkowy *Silaum silaus*, lilia złoto głów *Lilium martagon*, ożanka czosnkowa *Teucrium scordium*, topola czarna *Populus nigra* i wilczomleczeń śniący *Euphorbia lucida*.

Dla przedmiotowego obszaru opracowano plan zadań ochronnych, który został przyjęty Zarządzeniem nr 2/13 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 24 lipca 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Rogalińska Dolina Warty PLH300012.

Zespół Przyrodniczo Krajobrazowy Łęgi Mechlińskie

Obszar objęty ochroną to siedliska przyrodnicze charakterystyczne dla zalewowej doliny rzeki Warty o dużych wartościach krajobrazowych i naukowo-dydaktycznych. Powierzchnia obszaru to 780,89 ha. Obszar został przyjęty Uchwałą Nr 434/XXXVIII/01 w Śremie z dnia 26 października 2001 r. w sprawie uznania obiektu przyrodniczego za zespół przyrodniczo-krajobrazowy (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego, Nr 99, poz. 1079). Obecnie obowiązującym aktem jest obwieszczenie Rady Miejskiej w Śremie z dnia 28 lutego 2012 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu uchwały w sprawie uznania obiektu

⁴² standardowy formularz danych <http://pzo.gdos.gov.pl> z 2018-06-14

przyrodniczego za zespół przyrodniczo-krajobrazowy (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego, poz. 1452). Celem ochrony jest zachowanie wodnych, podmokłych i wilgotnych siedlisk przyrodniczych.

Park Krajobrazowy im. Gen. Dezyderego Chłapowskiego

Park został ustanowiony Rozporządzeniem Nr 1/92 Wojewody Leszczyńskiego i Wojewody Poznańskiego z dnia 1 grudnia 1992 r. w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego im. gen. Dezyderego Chłapowskiego (Dz. Urz. Woj. Poznańskiego, Nr 16, poz. 142). Obecnie obowiązującym aktem prawa jest Uchwała Nr XLIV/858/14 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 28 kwietnia 2014 r. w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego im. gen. Dezyderego Chłapowskiego (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego, poz. 3258). Parkiem objęty jest obszar o powierzchni 17323,21 ha.

Do szczególnych celów ochrony na terenie Parku należy:

- zachowanie historycznej sieci zadrzewień śródpolnych o dużych wartościach przyrodniczych, krajobrazowych, naukowo-dydaktycznych i kulturowych;
- zachowanie i popularyzacja zrównoważonego krajobrazu rolniczego;
- zachowanie populacji rzadkich i chronionych gatunków grzybów, roślin i zwierząt oraz ich siedlisk.

Rogaliński Park Krajobrazowy

Obejmuje powierzchnię 12682,7 ha. Utworzony został Rozporządzeniem Nr 4/97 Wojewody Poznańskiego z dnia 26 czerwca 1997 r. w sprawie utworzenia Rogalińskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Poznańskiego Nr 14, poz. 98). Obecnie obowiązującym aktem prawa dla tego obszaru jest uchwała Nr LI/979/14 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 października 2014 r. w sprawie utworzenia Rogalińskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego, poz. 6113). Do szczególnych celów ochrony na terenie Parku należy:

- zachowanie kompleksu zbiorowisk roślinnych związanych funkcjonalnie z doliną rzeki Warty;
- zachowanie populacji rzadko występujących oraz zagrożonych wyginięciem gatunków roślin, zwierząt i grzybów występujących w dolinie Warty;
- zachowanie walorów biocenotycznych oraz bogactwa gatunkowego lasów porastających dno doliny Warty oraz stopniowa renaturalizacja obszarów leśnych zniekształconych przez nadmierny udział drzewostanów sosnowych;
- zachowanie zgrupowań okazałych dębów szypułkowych rosnących na obszarze doliny Warty;
- zachowanie obecnego charakteru koryta Warty oraz charakterystycznych elementów geomorfologii doliny, w szczególności - starorzeczy w różnych stadiach ładowienia;
- zachowanie urozmaiconego krajobrazu doliny Warty wraz z unikatowymi panoramami widokowymi;
- zachowanie elementów dziedzictwa kulturowego wraz z ich otoczeniem.

Rezerwat Czmoń

Jest to rezerwat leśny, fitocenotyczny zbiorowisk leśnych. Reprezentuje typ ekosystemu leśny i borowy i podtyp lasów nizinnych. Obejmuje powierzchnię 23,57 ha. Rezerwat został powołany Rozporządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 21 grudnia 1998 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. U., Nr 161, poz. 1084). W odniesieniu do rezerwatu obowiązującym aktem prawnym jest Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 9 lutego 2016 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Czmoń" (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego, poz. 1335).

Dla tego obszaru opracowano plan ochrony opublikowany w Rozporządzeniu Nr 1/07 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 10 stycznia 2007 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Czmoń" (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego. Nr 4, poz. 59).

Na terenie gminy Śrem znajdują się również użytki ekologiczne, z których 10 to starorzecza: Bobrzysko, Potop, Jeziorko, Stara Warta, Samotnie, Przesmyk, Łokcie I, Łokcie II, Żowiniec, Starorzecza w Łegu, 2 to śródlądne oczka wodne: Żurawiec i Żabie oczka oraz siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków: Kocanki i naturalny zbiornik wodny: Bagienko. Użytki ekologiczne ustanowione były w latach 2001 i 2008 uchwałami Rady Miejskiej w Śremie.⁴³

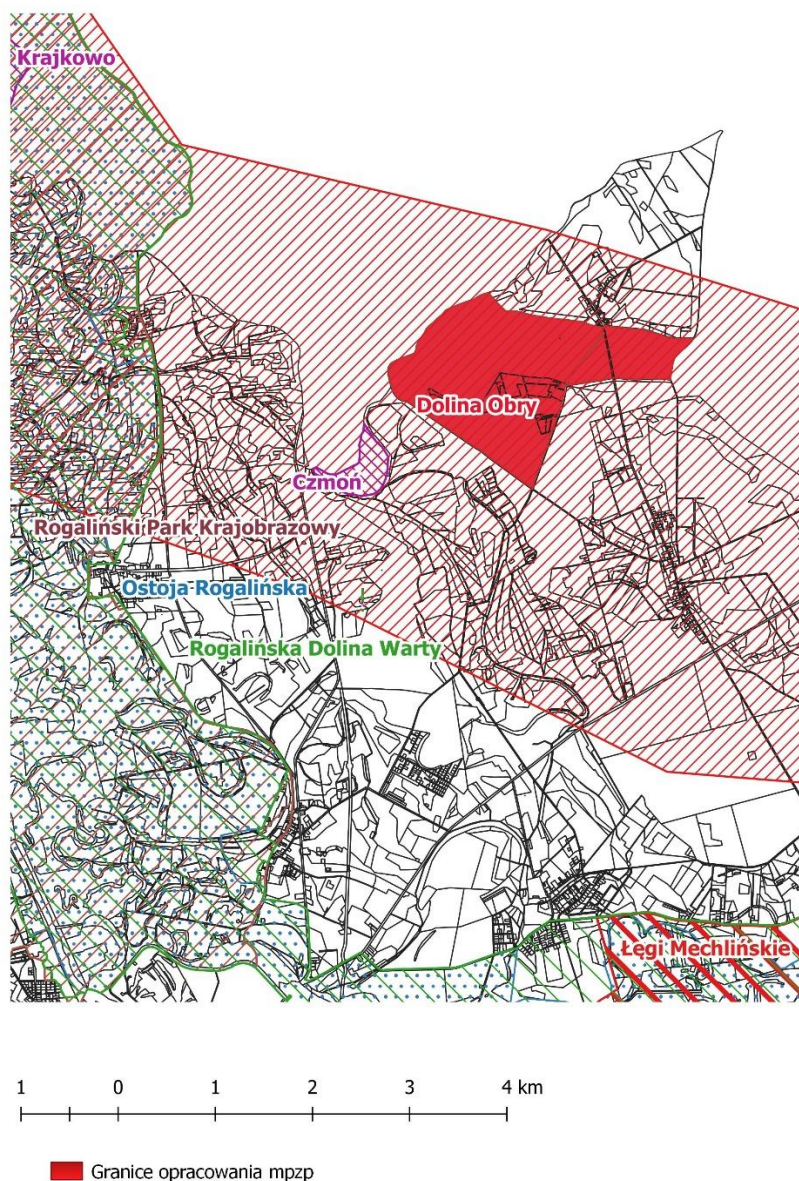
Pomniki przyrody

Na terenie gminy Śrem ustanowiono 51 pomników przyrody: 4 aleje drzew, 38 pojedynczych drzew, 8 skupisk drzew i 1 skupisko bluszczu pospolitego (*Hedera helix* L.). Drzewa stanowiące pomniki to drzewa z gatunku: dąb szypułkowy (*Quercus robur*), jesion wyniosły (*Fraxinus excelsior*), klon pospolity (*Acer platanoides*), klon jawor (*Acer pseudoplatanus*) kasztanowiec biały (*Aesculus hippocastanum* L.), platan zachodni (*Platanus occidentalis* L.), olsza czarna (*Alnus glutinosa*), lipa drobnolistna (*Tilia cordata*), lipa szerokolistna (*Tilia platyphyllos* L.), topola czarna (*Populus nigra* L.), żywotnik zachodni (*Thuja occidentalis*), cis pospolity (*Taxus baccata*), sosna zwyczajna (*Pinus sylvestris* L.), robinia akacjowa (*Robinia pseudoacacia* L.), grusza pospolita (*Pyrus communis* L.), i wiąz szypułkowy (*Ulmus laevis*).⁴⁴

⁴³ Uchwała nr 97/IX/2019 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 12 września 2019 r. w sprawie „Programu ochrony środowiska na lata 2019 – 2022 z perspektywą na lata 2023 – 2026”

⁴⁴ Uchwała nr 97/IX/2019 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 12 września 2019 r. w sprawie „Programu ochrony środowiska na lata 2019 – 2022 z perspektywą na lata 2023 – 2026”

Mapa 2: Położenie obszaru opracowania projektu planu miejscowego względem obszarów chronionych i cennych przyrodniczo.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ i RDOŚ.

Obszar opracowania projektu planu miejscowego znajduje się poza ww. formami ochrony przyrody. Najbliżej położoną formą ochrony przyrody jest rezerwat Czmoń, który znajduje się około 500 m na południowy zachód od obszaru opracowania projektu planu miejscowego. Ustalenia projektu planu miejscowego w tym obszarze zakładają utrzymanie dotychczasowej formy zagospodarowania terenu tj. terenów rolnych i leśnych. Dodatkowo obszar opracowania projektu planu miejscowego znajduje się na obszarze łącznika ekologicznego Dolina Obry.

13) Zabytki oraz inne kulturowe obszary chronione

Dla terenu gminy Śrem Rada Miejska w Śremie uchwałą nr 411/XLIII/2018 z dnia 29 marca 2018 r. przyjęła Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Gminy Śrem na lata 2018 -2021⁴⁵. Zgodnie z w/w programem na terenie gminy Śrem jest 48 zabytków wpisanych do rejestru zabytków, 399 zabytków ujętych w Gminnej ewidencji zabytków oraz 881 stanowisk archeologicznych wpisanych do Gminnej ewidencji stanowisk archeologicznych. Zabytki znajdujące się na terenie gminy Śrem należą do następujących typów obiektów zabytkowych:

- układ urbanistyczny i układy ruralistyczne;
- zabudowa mieszkalna;
- obiekty: sakralne, użyteczności publicznej, przemysłowe, gospodarcze;
- pałace i dwory;
- zespoły folwarczne;
- budownictwo wiejskie w zagrodach;
- parki,
- cmentarze;
- stanowiska archeologiczne.

Na obszarze opracowania projektu planu miejscowego nie są zlokalizowane żadne obiekty ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków.

⁴⁵ Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego, poz. 2969

3. Charakterystyka ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W rozdziale zawarto opis, analizę i ocenę:

- celów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu planu miejscowego oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji planu miejscowego.

Ponadto przedstawiono analizę ustaleń projektu planu miejscowego oraz zagrożenia możliwe do zaistnienia na etapie funkcjonowania jego ustaleń.

1) Ograniczenia w zagospodarowaniu przestrzennym

Tereny z ograniczeniami zabudowy i zagospodarowania terenu dla całej gminy Śrem stanowią w szczególności:

- tereny objęte formami ochrony przyrody – podczas zabudowy i zagospodarowania terenów należy bezwzględnie przestrzegać ograniczeń zawartych w przepisach odrębnych;
- tereny w obszarach występowania płytkiego zwierciadła wód gruntowych (powyżej 1,0 m p.p.t.);
- teren całej gminy wynikający z budowy geologicznej i braku zabezpieczenia podziemnych warstw wodonośnych w tym Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP nr 150 Warszawa - Berlin, stanowiących źródło wody pitnej i przeznaczonej do celów spożywczych, przez zanieczyszczeniem ;
- tereny ujęć wody ochrony bezpośredniej i pośredniej;
- tereny oczyszczalni ścieków w Śremie oraz PSZOKu i kompostowni pryzmowej w Mateuszewie;
- tereny w sąsiedztwie obiektu nadawczego RTCN Poznań / Śrem, (63-100 Góra Działka Nr 71/13, 16E59'03,8" 52N07'02,6") o szerokości strefy ochronnej 50 m i maksymalnej wysokości zabudowy – 15 m;
- tereny w sąsiedztwie obiektów wchodzących w skład sieci szkieletowej cyfrowych linii radiowych tj. RTCN Śrem SLR w Żerkowie o szerokości pasa ochronnego 70 m i maksymalnej wysokości 15 m n.p.t. oraz RTCN Śrem SLR w Domachowie o szerokości pasa ochronnego 70 m i maksymalnej wysokości w zabudowie 20 m n.p.t.;
- tereny zamknięte MON nr 1795 Śrem Nochow (Gaj AM 3, dz. 77/1; Nochow, AM 2, dz. 435/1, 435/2, 435/6, 435/4, 436/1, 436/2, 437/2, 439/8, 439/9, 439/13, 441; Szymanowo, AM 1, dz. 106/2, 100/2, 101/2, 102/2, 103/2, 107/2, 108/3); nr 2981 Śrem (Śrem AM 18, dz. 1258/17, 1258/18) nr 2982 Śrem (Śrem AM 17, dz. 1232/6, 1239/2, 1239/3, 1234/1, 1236/1, 1233)
- tereny w sąsiedztwie ładowiska sanitarnego w Śremie;
- tereny związane z poszukiwaniem, rozpoznawaniem oraz wydobywaniem złóż, w tym złóż ropy naftowej i gazu ziemnego (Kaleje, Śrem – Jarocin, Kościan - Śrem);
- tereny lokalizacji obiektów wysokich – wszelkie projektowane obiekty budowlane o wysokości równej i większej niż 50 m n.p.t. należy każdorazowo uzgadniać z Szefostwem Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP
- tereny osuwiskowe i zagrożone ruchami masowymi;
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią tj. obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat ($p=10\%$), średnie i wynosi raz na 100 lat ($p=1\%$), niskie i wynosi raz na 500 lat ($p=0,2\%$) oraz na obszarze zalania lub zniszczenia wału powodziowego oraz wystąpienia podtopień⁴⁶;
- tereny o najwyższej przydatności rolniczej oraz tereny leśne;
- tereny lokalizacji, przebudowy i rozbudowy sieci infrastruktury technicznej, w tym elektroenergetycznej, wodociągowej, gazowej, kanalizacyjnej oraz drogowej;

⁴⁶ położenia zwierciadła wody podziemnej blisko powierzchni terenu, co skutkuje podmokłościami w rejonie i sąsiedztwie doliny rzecznej

- inne tereny z ograniczeniami wynikającymi z przepisów odrębnych;
- tereny obiektów infrastruktury technicznej wraz z ich pasami ochronnymi oraz strefami kontrolowanymi.

Obszar opracowania projektu planu miejscowego to w przeważającej części tereny leśne, tereny rolne, w tym łąki i pastwiska i w bardzo niewielkim zakresie tereny zabudowy mieszkaniowej. Zasadniczym celem planu miejscowego jest ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz terenów leśnych (wprowadzenie zakazu zabudowy). Przy sporządzaniu projektu planu, spośród ww. ograniczeń w zabudowie i zagospodarowaniu terenu dotyczących całej gminy Śrem, największe znaczenie miały ograniczenia:

- związane z poszukiwaniem, rozpoznawaniem oraz wydobywaniem złóż, w tym złóż ropy naftowej i gazu ziemnego (Kaleje, Śrem – Jarocin, Kościan - Śrem);
- tereny o najwyższej przydatności rolniczej oraz tereny leśne;
- teren całej gminy wynikający z budowy geologicznej i braku zabezpieczenia podziemnych warstw wodonośnych w tym Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP nr 150 Warszawa - Berlin, stanowiących źródło wody pitnej i przeznaczonej do celów spożywczych, przez zanieczyszczeniem.

Ochrona ww. terenów wynika z obowiązujących przepisów dotyczących między innymi ochrony zasobów wodnych, możliwości eksploatacji złóż, polityki energetycznej Państwa, oraz ochrony terenów rolnych i leśnych. Z tych względów ograniczenia te zostały wskazane szczegółowo w § 14 projektu uchwały, natomiast ustalenia dla tych ograniczeń nie zostały przeniesione z innych aktów prawnych. Przedmiotowy przepis stanowi zatem odesłanie do innych przepisów obowiązujących w tym zakresie. Przedmiotowe ograniczenia znalazły pośrednio swoje odzwierciedlenie w ustaleniach projektu planu miejscowego, a w szczególności w ustaleniach dotyczących przeznaczenia terenu.

2) Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

W ramach wszystkich terenów przeznaczonych w obecnie obowiązujących dokumentach planistycznych (studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, plany miejscowe) pod zabudowę w gminie istnieje odpowiednia różnorodność funkcji terenów, która umożliwia realizację wszystkich potrzeb mieszkańców, w tym lokalizacji usług podstawowych oraz handlu czy usług oświaty i zdrowia. Struktura przestrzenna terenów przeznaczonych pod zabudowę musiałaby wypełniać się stopniowo i proporcjonalnie do zapotrzebowania mieszkańców przy uwzględnieniu możliwości finansowych gminy.

Obszar opracowania projektu planu miejscowego dotyczy przede wszystkim terenów otwartych leśnych, rolnych, łąkowych, a w niewielkim zakresie terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Realizacja przedmiotowego dokumentu umożliwia ochronę terenów otwartych i utrzymanie zabudowy w ramach istniejących i już wyznaczonych struktur osadniczych. Natomiast brak jego realizacji umożliwia zabudowę terenów obecnie wykorzystywanych rolniczo w drodze decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, tj. przede wszystkim w drodze decyzji o warunkach zabudowy.

3) Istniejące problemy ochrony środowiska

Do istniejących problemów ochrony środowiska na terenie gminy Śrem należy zaliczyć⁴⁷:

- przekroczenie poziomów dopuszczalnych zanieczyszczeń powietrza: benzo(a)pirenem oraz PM_{2,5} i PM₁₀;
- niekorzystną strukturę paliw w systemach grzewczych i mały udział wykorzystania OZE w produkcji energii;

⁴⁷ Uchwała nr 97/IX/2019 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 12 września 2019 r. w sprawie „Programu ochrony środowiska na lata 2019 – 2022 z perspektywą na lata 2023 – 2026”

- nasilające się ekstremalne zjawiska pogodowe i zmiany klimatyczne sprzyjające występowaniu albo powodzi albo zjawiska suszy hydrologicznej;
- wzrost natężenia ruchu pojazdów i związanego z tym hałasu komunikacyjnego;
- duża liczba źródeł pól elektromagnetycznych i ich koncentracja na terenie gminy, w tym rozwój telefonii komórkowej;
- presja urbanizacyjna i turystyczna na tereny cenne przyrodniczo;
- ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych dla JCWP i JCWPd;
- bardzo wysokie, ale jeszcze nie 100% podłączenie odbiorców do sieci wodociągowej – kanalizacyjnej i tym samym występowanie zagrożenia zanieczyszczenia gleby oraz wód podziemnych;
- niewystarczający poziom rekultywacji terenów poeksploatacyjnych;
- problemy związane z selektywną zbiórką, transportem i przetwarzaniem odpadów komunalnych;
- niska lesistość gminy;
- zagrożenia rodzimych gatunków fauny i flory przez gatunki inwazyjne;
- ryzyko konfliktów przestrzennych występujących pomiędzy koniecznością ochrony terenów cennych przyrodniczo, a istotnych z punktu widzenia rozwoju społeczno – gospodarczego gminy.

Przedmiotowe istniejące problemy ochrony środowiska dotyczącą obszaru całej gminy Śrem. Przeważająca część z nich dotyczy także obszaru opracowania projektu planu miejscowego. Niektóre z nich takie jak np.:

- duża liczba źródeł pól elektromagnetycznych w środowisku i ich koncentracja na terenie gminy, w tym rozwój telefonii komórkowej;
- ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych dla JCWP i JCWPd;
- niewystarczający poziom rekultywacji terenów poeksploatacyjnych;
- niska lesistość gminy,

na terenie obszaru opracowania projektu planu miejscowego nie występują. Brak jest źródeł pól elektroenergetycznych (stacje bazowe telefonii komórkowej, linie elektroenergetyczne wysokich napięć), JCWP i JCWPd nie są zagrożone nieosiągnięciem celi środowiskowych, obszar opracowania projektu planu miejscowego dotyczy głównie terenów leśnych i brak jest na tym terenie terenów poeksploatacyjnych.

4) Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym oraz sposoby ich uwzględniania w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

Celem ochrony środowiska jako całości jest zachowanie równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych w rozwoju społeczno-gospodarczym. Głównym elementem pozwalającym zachować równowagę jest przestrzeganie standardów jakości środowiska określonych w prawie ochrony środowiska i innych przepisach odrębnych.

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym zostały przeniesione do krajowych przepisów i na podstawie również tych przepisów są realizowane. Odpowiednie odniesienia są obecne w ustawodawstwie krajowym. Zgodnie z art. 14 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, polityka ochrony środowiska jest prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju⁴⁸. Dokumenty te zostały rozdzielone tak, by opisywać różne aspekty środowiska szczegółowo i osobno. Zatem nie ma kontynuacji jednego dokumentu zbiorczego, który obowiązywał wcześniej - „Polityki ekologicznej państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016”. Z punktu widzenia niniejszego projektu planu miejscowego należy wziąć pod uwagę najistotniejszy element jakim jest ochrona powietrza i wód. Wzięto pod uwagę m.in. Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 przyjęty 3 września 2015 r. oraz Cele

⁴⁸ Dz. U. z 2019 r. poz. 1295 i 2020

zrównoważonego rozwoju ustanowione na konferencji w Nowym Jorku w 2015 r., co przekłada się na Europejską Strategię Zrównoważonego Rozwoju oraz priorytety w skali Unii Europejskiej i cele 6. Wspólnotowego programu działań w zakresie środowiska naturalnego. Do najważniejszych wyzwań należy zaliczyć działania na rzecz zapewnienia realizacji zasady zrównoważonego rozwoju czy ochronę różnorodności biologicznej. Za równie ważne uznaje się ochronę powietrza przed zanieczyszczeniem (w tym eliminację niskich źródeł emisji, zmianę technologii i paliw na niskoemisyjne oraz rozwój gminnych systemów ciepłowniczych), ochronę zasobów naturalnych, racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi i leśnymi.

Odpowiednie odniesienia znajdujemy m.in. w zapisach „Programie Ochrony Środowiska dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2016-2020”⁴⁹ oraz w „Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2016-2022 wraz z planem inwestycyjnym”⁵⁰.

W „Programie Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego na lata 2016-2020” wymieniono cele i kierunki ochrony środowiska w podziale na cele i kierunki interwencji w poszczególnych obszarach ochrony: powietrza, zasobów wodnych, gospodarki odpadami, ochrony przyrody, hałasu, zagospodarowania terenów przemysłowych, promieniowania elektromagnetycznego, zapobieganiu poważnym awariom, zasobów naturalnych, gleb użytkowanych rolniczo.

Natomiast w „Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2016-2022 wraz z planem inwestycyjnym” w gospodarce odpadami komunalnymi (w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji) za główne cele uznano m.in. zmniejszenie ilości odpadów, zwiększenie odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska, gospodarowanie odpadami w województwie w oparciu o regionalne zakłady zagospodarowania odpadów, zwiększenie ilości zbieranych selektywnie odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych oraz wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów komunalnych.

„Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” przyjęty rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. określa cele środowiskowe dla JCWP. Celem środowiskowym dla JCWP rzecznych w zakresie stanu chemicznego jest dobry stan chemiczny. Wskaźniki stanu dobrego przyjęto zgodnie z rozporządzeniem klasyfikacyjnym. Celem środowiskowym dla JCWP rzecznych w zakresie elementów hydromorfologicznych jest dobry stan tych elementów (II klasa). Ponadto, dla osiągnięcia celów środowiskowych istotne jest umożliwienie swobodnej migracji organizmów wodnych przez zachowanie lub przywrócenie ciągłości ekologicznej cieków. Plan udrażniania korytarzy rzecznych powinien skupiać się na gatunkach kluczowych, wodach priorytetowych i etapach udrożnień.

Plan miejscowy jako akt prawa miejscowego nie może swoim zapisami ingerować w przepisy ustanowione na szczeblu krajowym czy międzynarodowym, a jedynie stanowić ich uzupełnienie. Przestrzeganie przepisów odrębnych z zakresu prawa budowlanego, infrastruktury technicznej, ochrony przed hałasem czy gospodarki wodno-ściekowej jest konieczne i zdefiniowane prawnie dla całego terytorium Polski.

Z wielu wymienionych celów projekt planu miejscowego realizuje te kluczowe, m.in. poprzez:

- ochronę rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, przy jednoczesnym utrzymaniu zabudowy w ramach istniejących struktur osadniczych;

⁴⁹ Program Ochrony Środowiska dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2016-2020, przyjęty uchwałą nr XXII/580/16 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 września 2016 r.

⁵⁰ Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2016-2022 wraz z planem inwestycyjnym, przyjęty uchwałą nr XXXI/810/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 29 maja 2017 r. i wykonany uchwałą nr XXXI/811/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 29 maja 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego, poz. 4263)

- realizację zabudowy poza obszarami chronionych siedlisk;
- realizację zabudowy poza terenami lasów i dolesień,
- ustalenia w zakresie wyposażenia w infrastrukturę techniczną, zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych;
- konieczności retencji i ochrony zasobów wodnych;
- projektowanie optymalnego układu komunikacyjnego, uwzględniającego wymagania transportu zbiorowego, czy rowerowego jako alternatywy dla indywidualnego transportu samochodowego;
- ustalenia dotyczące intensywności zabudowy, gabarytów budynków, minimalnej powierzchni biologicznie czynnej, zagospodarowania mas ziemnych, sytuowania budynków względem dróg oraz ciągów pieszych przy zastosowaniu linii zabudowy
- ustalenia dotyczące ochrony powietrza i sposobów ogrzewania budynków, w tym wykorzystania OZE;
- ustalenia dotyczące zagospodarowania odpadów,
- ustalenia dotyczące uwzględnienia ograniczeń wynikających z lokalizacji istniejących i projektowanych urządzeń infrastruktury technicznej.

Projekt planu miejscowego dotyczy przede wszystkim obszarów rolnych i leśnych, gdzie zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna ma marginalny charakter. Przedmiotowy plan jest zatem planem ochronnym, umożliwiającym zachowanie obecnego stanu środowiska i ograniczenie w przeznaczeniu terenów pod zabudowę.

5) Projektowana zmiana kierunków zagospodarowania terenu

Projekt planu miejscowego wyznacza:

- tereny lasów (ZL);
- teren zieleni, łąk i pastwisk oraz wód powierzchniowych śródlądowych (Z/WS);
- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN);
- tereny rolnicze, łąk i pastwisk (Z);
- teren zieleni lub dolesień (Z/ZL);
- teren drogi publicznej klasy zbiorczej (KDZ);
- tereny dróg wewnętrznych (KDW).

Ustalenia projektu planu miejscowego dotyczą przede wszystkim obszaru nieobjętego obowiązującymi planami miejscowymi. Jedynie obszar wyznaczony w projekcie planu jako 4MN (część działki nr 18/2) objęty jest ustaleniami obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego⁵¹.

6) Analiza ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Plan miejscowy jest aktem prawa miejscowego, wpływającym na sposób wykonywania prawa własności. Określa on przeznaczenie terenu tj. jego funkcję oraz zasady zabudowy i zagospodarowania. Plan miejscowy musi realizować wymagania wynikające z powszechnie obowiązujących przepisów wyższego rzędu zarówno na szczeblu wojewódzkim, krajowym jak i wspólnotowym. Uchwała Rady Miejskiej w Śremie służy zatem odniesieniu tych wszystkich obowiązujących przepisów do konkretnej przestrzeni w zakresie sposobu zagospodarowania (możliwych funkcji terenu) oraz określenia zasad zabudowy i zagospodarowania, w tym wyłączenia z zabudowy.

Analiza ustaleń tekstowych projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pozwala stwierdzić, że są one wystarczające dla właściwego kształtowania ładu przestrzennego oraz ochrony środowiska.

⁵¹ Uchwała nr 117/XV/03 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 26 września 2003 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszarów położonych w gminie Śrem (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego Nr 181, poz. 3368)

Zgodnie z wymogami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz z zasadą zrównoważonego rozwoju w ustaleniach projektu planu ustalono:

- stopień zainwestowania terenu w sposób procentowy oraz intensywność zabudowy,
- procentowy udział powierzchni terenu biologicznie czynnego w powierzchni poszczególnych terenów,
- parametry projektowanej zabudowy,
- obsługę komunikacyjną,
- zasady wyposażenia terenu w infrastrukturę techniczną;
- zakaz realizacji budynków na terenach leśnych oraz terenach zieleni, łąk i pastwisk oraz wód powierzchniowych śródlądowych oraz terenach zalesień – tereny wyłączone spod jakiegokolwiek zabudowy.

Wszelkie przepisy dotyczące ochrony środowiska przyrodniczego zawsze będą miały zastosowanie do realizowanych inwestycji, gdyż są przepisami nadrzędnymi w stosunku do prawa miejscowego, a Rada Miejska w Śremie ma delegację prawną jedynie do ustalania funkcji terenu, rodzaju inwestycji i formy przestrzennej zabudowy.

Ustalenia planu w sposób szczegółowy określają przeznaczenie terenu, a zatem jego funkcję oraz parametry zabudowy, jeśli nie jest to teren wyłączony spod zabudowy, na jego terenie. Plan miejscowy określa zatem jakiego rodzaju obiekty oraz o jakiej funkcji mogą powstać na jego obszarze. Plan miejscowy nie zawiera przepisów dotyczących czasu jego realizacji, stąd też ustalenia planu miejscowego mogą się realizować przez wiele lat. Plan miejscowy jako przepis gminny musi być zgodny w zakresie wymagań dotyczących ochrony środowiska z przepisami wyższego rzędu. Jednocześnie musi być na tyle elastyczny, aby poprzez lata jego realizacji był możliwy do wykonania w kontekście zmieniających się rozwiązań technicznych związanych z ochroną środowiska.

Projekt planu ustala:

W zakresie zasad ochrony środowiska, przyrody, krajobrazu:

1. gromadzenie odpadów w miejscach do tego przeznaczonych i zagospodarowanie ich zgodnie z przepisami odrębnymi;
2. możliwość zagospodarowania mas ziemnych powstałych wskutek prowadzenia robót budowlanych na terenie inwestycji;
3. odprowadzanie wód opadowych i roztopowych zgodnie z przepisami odrębnymi z zastrzeżeniem pkt 4;
4. możliwość realizacji rozwiązań pozwalających na retencjonowanie wód opadowych na terenie nieruchomości i rozwiązań opóźniających spływ wód opadowych, w szczególności wodnych placów zabaw, placów deszczowych, rozumianych jako place z obniżonym poziomem terenu w stosunku do otaczającego gruntu czy wykorzystywanie naturalnego ukształtowania terenu;
5. odprowadzanie ścieków bytowych i przemysłowych zgodnie z przepisami odrębnymi;
6. ochronę wód podziemnych poprzez stosowanie na zagospodarowanych terenach rozwiązań uniemożliwiających spływ zanieczyszczeń do gruntu;
7. zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku na zagospodarowanych terenach: **MN** - jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
8. zachowanie sprawności istniejących obiektów drenarskich z możliwością przebudowy, zgodnie z przepisami odrębnymi;
9. dopuszczenie lokalizacji urządzeń melioracji wodnych, w tym retencję wód.

Dodatkowo plan zakazuje lokalizacji:

1. przedsięwzięć mogących zawsze znacząco i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, za wyjątkiem inwestycji celu publicznego;

2. zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej;
3. punktów dystrybucji paliw;
4. usług z zakresu serwisu pojazdów i maszyn, wulkanizacji, blacharstwa, lakiernictwa;
5. stacji napraw i obsługi pojazdów;
6. usług demontażu pojazdów i maszyn;
7. usług składowania odpadów, usług złomowania lub przeładunku złomu;
8. stanowisk postojowych na powierzchni wliczanej do określonej planem minimalnej powierzchni biologicznie czynnej;
9. przebudowy systemu kanalizacji deszczowej oraz istniejących rowów melioracyjnych, w sposób uniemożliwiający spływ lub retencję wód zgodny z przepisami odrębnymi

Zakazy te mają na celu bliższe określenie profilu działalności preferowanej na przedmiotowym terenie oraz ograniczenie lokalizacji przedsięwzięć mogących negatywnie wpływać na środowisko oraz tereny sąsiednie.

Projekt planu wprowadza także zapisy dotyczące retencji, melioracji oraz drenażu. Przedmiotowe zapisy mają umożliwić wykorzystanie istniejących urządzeń w racjonalnym gospodarowaniu wodami. Jednocześnie mają uniemożliwić niszczenie tych urządzeń. Wprowadzone zapisy są istotne nie tylko w kontekście zagospodarowania wód opadowych wynikających np. z deszczy nawalnych, ale także mają umożliwić takie gospodarowanie wodą, aby ograniczyć niedobory wody.

W zakresie zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej plan ustala:

1. możliwość utrzymania istniejących urządzeń infrastruktury technicznej, z dopuszczeniem rozbudowy, przebudowy i rozbiórki;
2. możliwość lokalizacji urządzeń i sieci infrastruktury technicznej, z zastrzeżeniem pkt 9;
3. powiązanie z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci, zgodnie z przepisami odrębnymi;
4. dopuszczenie skablowania podziemnego linii elektroenergetycznych;
5. dopuszczenie lokalizacji stacji transformatorowych;
6. zaopatrzenie w wodę do celów bytowych i technologicznych, w tym do celów przeciwpożarowych z urządzeń wodociągowych, w tym z ujęć własnych, zgodnie z przepisami odrębnymi;
7. zaopatrzenie w gaz z urządzeń infrastruktury technicznej;
8. zaopatrzenie energią elektryczną oraz ciepło z urządzeń infrastruktury technicznej zgodnie z przepisami odrębnymi z zastrzeżeniem pkt 9;
9. zakazuje się lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW oraz elektrowni wiatrowych i biogazowni.

Zasady prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej na terenie przedmiotowego planu szczegółowo określa art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2018 poz. 1454 ze zm.). Dodatkowo należy wskazać, że obszar opracowania projektu planu znajduje się częściowo na obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP nr 150 Warszawa – Berlin oraz obszarze i terenie górniczym gazu ziemnego Kaleje I (koncesja nr 127/93). Zasady postępowania z odpadami wynikają z przynależności gminy Śrem do Porozumienia Międzygminnego, które realizuje Zakład Gospodarki Odpadami Sp. z o.o. w Jarocinie – Wielkopolskie Centrum Recyklingu.

Projekt planu miejscowego wprowadza zapisy dotyczące odnawialnych źródeł energii. Definicja odnawialnych źródeł energii, rodzaju instalacji, sposobu ich funkcjonowania określone zostały w ustawie z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych

źródłach energii⁵². Zgodnie z ww. ustawą odnawialne źródło energii to odnawialne, niekopalne źródła energii, obejmujące siłę wiatru, energię promieniowania słonecznego, energię aerotermalną, energię geotermalną, energię hydrotermalną, hydroenergię, energię fal, prądów i pływów morskich, energię otrzymywaną z biomasy, biogazu, biogazu rolniczego oraz z biopłynów Projekt planu miejscowego dopuszcza mikroinstalacje oraz małe instalacje odnawialnego źródła energii o mocy do 100 kW. Wszystkie inne rodzaje instalacji, w tym obejmujące elektrownie wiatrowe i biogazownie nie są zapisami planu dopuszczone.

Odwołanie w projekcie planu miejscowego do przepisów odrębnych jest odwołaniem do aktu prawnego – ustawy, rozporządzenia, uchwały dotyczącej danego zagadnienia. Plan miejscowy jako akt prawa miejscowego musi być zgodny z innymi obowiązującymi przepisami, jednakże nie może powielać treści tych przepisów w swojej treści. Jednocześnie ustalenia projektu planu miejscowego nie mogą zakazywać rozwiązań, które są dopuszczone w aktach wyższego rzędu. Dynamika życia społeczno – gospodarczego powoduje, że przepisy dotyczące danych dziedzin podlegają zmianom i dostosowaniu do aktualnego stanu wiedzy oraz potrzeb. Z tych względów odwołanie w projekcie planu miejscowego do konkretnej ustawy, rozporządzenia, uchwały, w przypadku zmiany tego aktu w całości, części lub jego uchyleniu, zastąpieniu innym aktem prawnym, powodowałoby nieaktualność samego planu miejscowego. Najważniejsze przepisy, ale nie wszystkie, które miały wpływ na ustalenia projektu planu miejscowego zostały wymienione w rozdziale 4.7. Materiały źródłowe oraz podstawowe przepisy prawne, a także w przypisach niniejszej prognozy. Należy także zauważyć, że Rządowe Centrum Legislacji prowadzi pod adresem www.rcl.gov.pl Publiczny Portal Informacji o Prawie, poprzez który zapewnia obywatelom dostęp do obowiązujących przepisów prawa, również w systemie hasłowym (dziedzinowym).

7) Zagrożenia na etapie funkcjonowania ustaleń planu miejscowego

Projekt planu miejscowego zakłada ochronę rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej przed zabudową. Dodatkowo w ramach wyznaczonej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wprowadzono szereg ograniczeń w zakresie lokalizacji możliwych obiektów. Przez obszar opracowania projektu planu miejscowego i w jego sąsiedztwie przebiegają droga powiatowa oraz drogi gminne.

Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne oraz hałas związane będzie z prowadzeniem dotychczasowej działalności rolniczej oraz leśnej. Oddziaływanie to związane będzie z wykorzystaniem maszyn i sprzętów, a także ze stosowaniem nawozów, w tym naturalnych (obornik, gnojówka i gnojowica) oraz środków ochrony roślin. Prowadzenie gospodarki rolnej i leśnej np. prowadzenie wycinki, wiązać się może z oddziaływaniem akustycznym na tereny sąsiednie. Oddziaływanie to ma charakter sezonowy, związany z cyklem produkcyjnym, a także jest uzależnione od lokalnych warunków pogodowych tj. występowania opadów i siły wiatru. Występuje tutaj także hałas komunikacyjny związany z drogami przebiegającymi przez obszar opracowania projektu planu i jego sąsiedztwo. Istniejąca zabudowa może oddziaływać poprzez niską emisję, natomiast nowa zabudowa winna spełniać prawem wymagane standardy w tym zakresie.

Zagrożenia nadzwyczajne dotyczyć mogą niespodziewanych i ekstremalnych zjawisk przyrodniczych (tj. powodzie, huragany, ulewne deszcze itp.) lub awarii wynikających z zawodności sprzętu lub zaniedbań ludzi.

Powodem zagrożeń dla środowiska mogą być wadliwie działające instalacje mechaniczne, niewłaściwie stosowane środki ochrony roślin oraz nawozy. Wszelkie naruszenia w tym względzie regulują przepisy nadrzędne w stosunku do prawa miejscowego. Należy zauważyć, że projekt planu zakazuje lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, za

⁵² Dz. U. z 2020 r., poz. 261 z późn.zm.

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO USTALEŃ MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO TERENU POŁOŻONEGO W OBRĘBIE KALEJE**

wyjątkiem inwestycji celu publicznego oraz zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, znacznie ograniczając tym samym pośrednio możliwy negatywny wpływ na środowisko.

4. Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

W rozdziale zawarto opis, analizę i ocenę przewidywanych znaczących oddziaływań na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, w tym wszystkie jego elementy.

Ponadto przedstawiono:

- zalecenia oraz rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji ustaleń planu miejscowego;
- metody analizy skutków realizacji postanowień ustaleń projektu planu miejscowego;
- informację o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- informację o braku rozwiązań alternatywnych.

1) Powierzchnia ziemi, gleby i zasoby naturalne

Przedmiotowy dokument dotyczy obszaru gminy Śrem o powierzchni około 284,5 ha położonego w obrębie Kaleje. Przeważającą część obszaru stanowią grunty leśne oraz rolne, a zabudowa ma charakter marginalny.

Przekształcenie powierzchni ziemi będzie związane z dotychczasową działalnością, czyli ciągłym przekształcaniem jej zewnętrznej warstwy tj. gleby w ramach prowadzenia dotychczasowej gospodarki rolnej i leśnej. Północno – wschodni kraniec obszaru opracowania projektu planu miejscowego wchodzi w zakres złoża oraz obszaru górniczego Kaleje, natomiast jego eksploatacja odbywa się poza granicami gminy Śrem. Prace budowlane związane będą niewątpliwie z realizacją zabudowy mieszkaniowej i będą miały charakter stałego przekształcenia powierzchni terenu oraz wpłyną na zmianę krajobrazu z rolniczo – leśnego na zurbanizowany – wiejski. Obszar zabudowy wyznaczony w planie miejscowym jest jednak znacznie ograniczony i częściowo związany z już istniejącą zabudową. Opady związane będą z prowadzeniem działalności rolniczej, leśnej, z wyznaczoną zabudową. Problemem mogą być nielegalne wypiska odpadów, w tym budowlanych. Obowiązujące przepisy nakazują odpowiednią gospodarkę odpadami poprzez ich segregację i gromadzenie w miejscach do tego przeznaczonych na terenie działki budowlanej. Projekt planu miejscowego umożliwia również zastosowanie odnawialnych źródeł energii o mocy do 100 kW, a zatem mikroinstalacji oraz niektórych małych instalacji. Umożliwia zatem pozyskiwanie energii dla potrzeb obsługi istniejącej oraz planowanej zabudowy. Przyczyna się tym samym do ograniczenia wykorzystania nieodnawialnych, kopalnych zasobów naturalnych. Przy pełnym przestrzeganiu przepisów prawa nie ma ryzyka zanieczyszczenia powierzchni ziemi czy wód związanego z późniejszą realizacją planu miejscowego. Szczegółowe ustalenia przepisów nadrzędnych w stosunku do prawa miejscowego będą miały zastosowanie każdorazowo, co oznacza odpowiednie zagospodarowanie odpadów wystarczające do ochrony gleb.

2) Warunki hydrologiczne i ochrona wód

Realizacja ustaleń projektu planu miejscowego będzie się wiązać ze zwiększeniem zapotrzebowania na wodę oraz odprowadzanie ścieków w związku z realizacją planowanej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. W związku z sytuacją hydrogeologiczną istotne jest racjonalne gospodarowanie wodą, także w rolnictwie. Plan miejscowy stwarza warunki zarówno do zastosowania retencji w rolnictwie jak i poprzez rozwiązania umożliwiające zatrzymanie wód opadowych na terenach zabudowanych. Zapisy projektu planu miejscowego chronią także istniejący system drenarski. Projekt planu zawiera zatem zapisy dotyczące urządzeń wodnych, systemu drenarskiego i melioracji oraz retencji, umożliwiając tym samym zagospodarowanie nadmiaru wód opadowych powstałych z deszczy nawalnych i ochronę przed niedoborami wody. Gmina cechuje się wysokim stopniem zwodociągowania oraz skanalizowania, co jest istotne z punktu widzenia kontroli wykorzystania zasobów wodnych jak i zapobieganiu

przedostawiania się zanieczyszczeń do gleb oraz wód. Jest to istotne z punktu widzenia konieczności ochrony Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 150 Warszawa – Berlin, który nie jest zabezpieczony warstwami nieprzepuszczalnymi i tym samym jest podatny na antropopresję.

Obszar planowanej zabudowy nie jest bezpośrednio wyposażony w sieć kanalizacji sanitarnej. Z tych względów w projekcie planu miejscowego znalazły się zapisy o odprowadzaniu ścieków bytowych i przemysłowych zgodnie z przepisami odrębnymi. Każde rozwiązanie, czy to sieć kanalizacji sanitarnej, czy szczelny zbiornik na nieczystości ciekłe, czy też przydomowa ekologiczna oczyszczalnia ścieków niesie za sobą ryzyko awarii i dostania się ścieków do gruntu oraz wód podziemnych. Dodatkowo przy tych dwóch ostatnich rozwiązaniach istnieje większe niż w przypadku sieci kanalizacji sanitarnej ryzyko nieprawidłowego wykonania (niewystarczającej szczelności), bądź też nieprawidłowej eksploatacji. Z tych względów do projektu planu miejscowego wprowadzony został zapis o ochronie wód podziemnych przez stosowanie na zagospodarowywanych terenach rozwiązań uniemożliwiających spływ zanieczyszczeń do gruntu.

Obszar opracowania projektu planu miejscowego położony jest poza obszarami szczególnego zagrożenia powodzią, o prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi wysokim, średnim oraz niskim, zalania w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału powodziowego wału powodziowego oraz podtopień. Na obszarze opracowania projektu planu miejscowego występują jednak lokalne ciekły i rowy, które przy nieprawidłowym postępowaniu ulegać mogą zanieczyszczeniu. Na obszarze całej gminy Śrem zanotowano zjawisko suszy hydrogeologicznej. Zjawisko suszy hydrogeologicznej jest także niekorzystne ponieważ doprowadza do przesuszenia warstw gleby, do tej pory zawodnionych, ich wysuszenie powoduje utlenianie się różnych substancji tam się znajdujących, a momencie ich ponownego zalania wypłukania zanieczyszczeń. Stąd też w kontekście braku zabezpieczenia warstwami nieprzepuszczalnymi Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP nr 150 Warszawa – Berlin przed antropopresją ważne jest prowadzenie właściwej retencji (utrzymania wody w gruncie), a także wprowadzenie w projekcie planu zakazu lokalizacji przedsięwzięć, w których ryzyko zanieczyszczenia między innymi ropopochodnymi jest największe.

Właściwe podstępowanie z opadami, a zatem zbieranie i segregacja zgodnie z obowiązującymi dokumentami tj. planem gospodarowania odpadami ma służyć zapobieganiu przedostawaniu się substancji niekorzystnych dla środowiska, w tym także niebezpiecznych, do gleby, a w konsekwencji do wód gruntowych i wód podziemnych.

W przypadku prowadzenia gospodarki rolnej istotne jest nie tylko właściwe gospodarowanie wodą, ale także stosowanie nawozów, w tym organicznych, takich jak obornik, gnojówka i gnojowica oraz nawozów sztucznych i środków ochrony roślin w sposób właściwy dla kultury rolniczej. Celem jest zatem zapobieganie przenawożeniu, a zatem przede wszystkim stosowanie odpowiednich proporcji Azotu (N) do Potasu (K) w zależności od rośliny uprawnej oraz warunków glebowych, w tym jej odczynu pH. Stąd też istotne jest racjonalne gospodarowanie wodą w rolnictwie służące zapobieganiu przesuszaniu gleby – retencji i związanej z tym erozji wietrznej gleby.

Zatem przy założeniu realizacji nadrzędnych programów dotyczących zaopatrzenia ludności w wodę, odprowadzania ścieków (KPOSK), gospodarki odpadami zapobiegania niedoborom wody tj. suszy, ustalenia planu miejscowego nie będą negatywnie oddziaływać na warunki hydrogeologiczne oraz wody.

3) Różnorodność biologiczna, flora i fauna

Na terenie gminy Śrem występują obszary cenne przyrodniczo objęte formami ochrony przyrody wynikającymi z ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 o ochronie przyrody takie jak rezerwat przyrody, 2 parki krajobrazowe, 2 obszary Natura 2000, pomniki przyrody, użytki ekologiczne oraz zespół przyrodniczo – krajobrazowy oraz obszary takimi

formami nieobjęte tj. lasy, zadrzewienia, remizy, pola uprawne, zbiorniki wodne, zieleńce, parki itp.

Na obszarze opracowania projektu planu miejscowego nie występują żadne z ww. form ochrony przyrody. Jednocześnie najbliżej położony rezerwat Czmoń oddzielony jest od wyznaczonych w planie miejscowym terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej istniejącym kompleksem leśnym. Wprowadzenie ograniczeń w zabudowie do już wyznaczonych jednostek osadniczych i pozostawienie przestrzeni otwartych leśnych, łąkowych oraz rolnych umożliwia pełnienie przez ten obszar funkcji łącznika ekologicznego Dolina Obry. Tym samym nie przewiduje się wpływu jego ustaleń na obszary chronione, a w szczególności:

-gatunki, których dotyczy art. 4 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (wersja ujednolicona Dyrektywy 79/409/EWG Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa)⁵³

-gatunki, wymienione w załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory⁵⁴;

-gatunki, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów;

-gatunki, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin;

-gatunki, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 28 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt.

Ewentualny negatywny wpływ może wynikać z katastrof naturalnych: powódzie / susze i braku właściwej polityki państwa w zakresie przeciwdziałania niedoborom wody.

Utrzymaniu bioróżnorodności ma służyć utrzymanie przestrzeni leśnych i rolniczych. Należy podkreślić, że każda przestrzeń nieurbanizowana, w tym rolnicza, przy założeniu nie stosowania upraw wymagających ogrodzeń, umożliwia migrację i tym samym wymianę gatunkową zwierząt.

4) Krajobraz

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 o ochronie przyrody definiuje walory krajobrazowe jako wartości ekologiczne, estetyczne lub kulturowe obszaru oraz związane z nim rzeźbę terenu, twory i składniki przyrody, ukształtowane przez siły przyrody lub działalność człowieka. Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami definiuje natomiast pojęcie krajobrazu kulturowego, czyli przestrzeni historycznie ukształtowanej w wyniku działalności człowieka, zawierającej wytwory cywilizacji oraz elementy przyrodnicze. Obie te definicje wskazują na istniejącą zależność pomiędzy naturalnymi walorami środowiska oraz działalnością człowieka i jego wkładem w kreowanie krajobrazu.

Zgodnie z Europejską Konwencją Krajobrazową sporządzoną we Florencji w dniu 20 października 2000 r.⁵⁵ krajobraz:

- stanowi komponent otoczenia ludzi, wyrażający ich różnorodność kulturową, przyrodniczą oraz ich tożsamość;

- winien być chroniony, planowany i zagospodarowywany wraz z ogółem społeczeństwa;

⁵³ Dz. Urz. U.E. L 20/7

⁵⁴ Dz. Urz. U. E. L 206

⁵⁵ Dz.U. z 2006 r., Nr 14, poz. 98

-winien podlegać zintegrowaniu z innymi politykami w zakresie planowania regionalnego i urbanistycznego, polityką kulturalną, środowiskową, rolną, społeczną i gospodarczą.

Konwencja traktuje krajobraz jako ważny element życia ludzi zamieszkujących wszędzie: w miastach i na wsiach, na obszarach zdegradowanych, pospolitych, jak również na obszarach odznaczających się wyjątkowym pięknem - dlatego swoim zasięgiem obejmuje całe terytorium Polski. Zapisy projektu planu miejscowego mają pozwolić na ochronę dotychczasowego otwartego krajobrazu rolniczego, łąkowego i leśnego. Wprowadzona w projekcie planu miejscowego zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna związana jest częściowo z zabudową już istniejącą, a w stosunku do całego obszaru opracowania projektu planu miejscowego zajmuje niewielką powierzchnię. Stąd też na przeważającym obszarze opracowania projektu planu miejscowego dotychczasowy krajobraz zostanie zachowany.

5) System powiązań i przyrodnicze obszary chronione

Analogicznie jak w przypadku wpływu ustaleń projektu planu miejscowego na różnorodność biologiczną, florę i faunę ustalenia projektu planu miejscowego przewidują zachowanie powiązanie systemu przyrodniczych realizujących się zarówno przez obszary Natura 2000, parki krajobrazowe, zespoły przyrodniczo – krajobrazowe jak i tereny otwarte rolne i leśne, tereny korytarzy ekologicznych. Ustalenia projektu planu miejscowego nie będą także negatywnie oddziaływać na siedliska, o których mowa w załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory⁵⁶ dla obszaru Natura 2000 Rogalińska Dolina Warty.

Podstawowym zagrożeniem jest niewłaściwy reżim hydrologiczny Warty. Dla większości przedmiotów ochrony konieczne są okresowe zalewy, przynajmniej w okresie wiosennym.

Głównym problemem dla obszarów Natura 2000 Ostoja Rogalińska i Rogalińska Dolina Warty jest silnie rozwinięte w granicach Rogalińskiego Parku Krajobrazowego budownictwo i związane z nim: lokalizacja i eksploatacja składowisk odpadów, miejsca zrzutów ścieków, hałas.

Zagrożeniami dla przedmiotowych obszarów Natura 2000, zgodnie ze Standardowymi Formularzami Danych, mogą być m.in.:

- penetracja siedlisk,
- zmiana stosunków wodnych,
- zanieczyszczenie wód,
- zasypywanie starorzeczy,
- wycinanie lasów łęgowych,
- zalesianie łąk, pastwisk oraz torfowisk i bagien,
- wyrąb drzew, usuwanie martwego drewna z lasu.

Ze względu na konieczność ochrony i zapewnienie spójności przestrzennej tych obszarów przewiduje się skupianie zabudowy na terenie zwartych jednostek osadniczych. Ochronie tych obszarów służyć będzie także realizacja polityk w zakresie wodno – kanalizacyjnym (KPOŚK), ograniczenia emisji zanieczyszczeń, programy służące przeciwdziałaniom niedoborom wody – retencja zarówno na poziomie lokalnym jak i krajowym, dążenie do ograniczenia indywidualnego transportu poprzez tworzenie warunków dla rozwoju i funkcjonowania transportu zbiorowego, realizacja planu gospodarki odpadami. Ważnym aspektem jest także, w celu uniknięcia nadmiernej penetracji i niszczenia, dążenie do skanalizowania presji turystycznej na tereny chronione.

W granicach zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Łęgi Mechlińskie” obowiązują zakazy zawarte w uchwale Nr 434/XXXVIII/01 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 26 października 2001 r. w sprawie uznania obiektu przyrodniczego za zespół przyrodniczo-krajobrazowy⁵⁷,

⁵⁶ Dz. Urz. U. E. L 206

⁵⁷ Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego, Nr 140, poz. 2816

w tym m. in. zakaz niszczenia, uszkodzania lub przekształcania obszaru, a także zakaz wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych. Odstępstwa od zakazów obowiązujących na terenie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego zawiera art. 45 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody.

Obszar opracowania projektu planu miejscowego położony jest poza ww. formami ochrony przyrody. Jednakże ze względu na zachowanie dotychczasowej przeważającej funkcji terenu (tereny leśne, rolne, zieleni, łąk i pastwisk oraz wód powierzchniowych śródlądowych) umożliwia zachowanie dotychczasowej rzeźby terenu, krajobrazu oraz ich roli w systemie przyrodniczym.

6) Warunki życia i zdrowie ludzi

Projektowane przeznaczenie terenów nie wpłynie negatywnie na zdrowie oraz warunki życia ludzi, przy założeniu spełnienia ustaleń projektu planu miejscowego i obowiązujących przepisów. Należy zwrócić uwagę, że w projekcie planu miejscowego wyznaczono tereny, które podlegają ochronie akustycznej. Wskazano również działalności, które nie zostały dopuszczone do realizacji na obszarze opracowania projektu planu miejscowego, ze względu na możliwość np. rozprzestrzeniania się pyłów, uciążliwości zapachowych, hałasu.

7) Jakość powietrza

Realizacja ustaleń niniejszego projektu planu miejscowego nie zakłada negatywnego wpływu na jakość powietrza. Z istniejącą funkcją rolniczą związane są uciążliwości zapachowe wynikające ze stosowania nawozów naturalnych, w tym obornika, gnojówki i gnojowicy oraz środków ochrony roślin. Jest to funkcja istniejąca, a zakres stosowania ma charakter sezonowy. W projekcie planu miejscowego uregulowano kwestie zaopatrzenia w ciepło oraz energię elektryczną, dążąc tym samym do ograniczenia przede wszystkim niskiej emisji. Uregulowane zostały także kwestie zastosowania odnawialnych źródeł energii (OZE). Realizacja ustaleń niniejszego projektu planu miejscowego zakłada realizację zabudowy na obszarze opracowania projektu planu miejscowego. Istniejąca zabudowa może mieć niewątpliwie wpływ na niską emisję. Przy realizacji nowej zabudowy konieczne będzie spełnienie obecnie obowiązujących przepisów w tym zakresie. Występująca na obszarze opracowania projektu planu miejscowego emisja będzie miała charakter czasowy - sezonowy i związana będzie z sezonem grzewczym oraz prowadzeniem działalności rolniczej, leśnej i wykorzystaniem właściwego sprzętu. Stąd też ustalenia projektu planu nie będą oddziaływać na jakość środowiska przyrodniczego przy uwzględnieniu obowiązujących przepisów przy realizacji inwestycji budowlanych, a także zachowaniu obowiązujących standardów w zakresie prowadzenia gospodarki rolnej.

8) Klimat lokalny

Każdorazowe wprowadzenie zabudowy wiąże się z pojawieniem się powierzchni utwardzonych, które się nagrzewają, a następnie oddają ciepło. Różnice w nagrzewaniu się różnych powierzchni powodują lokalne przemieszczanie się powietrza np. pomiędzy terenami zurbanizowanymi, a terenami zieleni. Również ograniczenie powierzchni przepuszczalnych i ich zabudowanie powoduje z jednej strony szybszy spływ wód opadowych, a z drugiej strony mniejsze zatrzymanie wilgotności w podłożu i szybsze jego przesuszanie. Wprowadzanie zieleni wysokiej umożliwia zacienianie terenu i tym samym zatrzymanie wody w otoczeniu. Wpływa także pozytywnie na zmniejszanie nagrzewania się powierzchni. Różnice temperatury gruntu pomiędzy terenem zacienionym gęstą roślinnością, a terenem nasłonecznionym wynoszą nawet 12°C, a różnice temperatury wewnątrz pomiędzy zacienionym budynkiem, a niezacienionym 3-4°C. Stąd też wynika, że wprowadzenie zabudowy i powierzchni utwardzonych może wpłynąć na temperaturę otoczenia. Zjawisku temu może przeciwdziałać zagospodarowanie terenów

powierzchni biologicznie czynnej zielenią, w tym wysoką oraz liściastą. Poprawie warunków klimatycznych, w tym wilgotności powietrza, mają służyć rozwiązania dotyczące małej retencji na terenach zurbanizowanych np. w postaci placów deszczowych, wodnych placów zabaw itp. Utrzymaniu klimatu na terenach rolniczych, zieleni, łąk i pastwisk oraz wód powierzchniowych śródlądowych służyć ma retencja oraz utrzymanie i wprowadzenie zadrzewień śródpolnych. Rozwiązania te mają z jednej strony zapobiegać erozji gleb, a z drugiej przeciwdziałać jej przesuszaniu. Na obszarze opracowania projektu planu miejscowego udział powierzchni utwardzonych związanych z zabudową ma niewielki charakter. Stąd też nie przewiduje się znaczących zmian klimatu lokalnego.

9) Zabytki i dobra materialne

Na obszarze opracowania projektu planu miejscowego brak jest obiektów wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków, w tym także zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych. Natrafienie na zabytek wymagać będzie postępowania zgodnie z przepisami określonymi w ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

10) Ochrona przed hałasem

Źródła hałasu na obszarze opracowania projektu planu miejscowego to:

- hałas komunikacyjny związany z istniejącymi drogami, w tym drogą powiatową;
- hałas związany z wykorzystaniem maszyn rolniczych w pracach polowych;
- hałas związany z prowadzeniem gospodarki leśnej.

O ile hałas komunikacyjny jest hałasem ciągle występującym to hałas związany z rolnictwem i leśnictwem jest hałasem sezonowym. Projekt planu miejscowego wyznacza tereny podlegające ochronie akustycznej tj. tereny MN. Projekt planu miejscowego ogranicza również funkcje, które ze względu na swoją specyfikę funkcjonowania mogłyby generować czy to dodatkowy hałas komunikacyjny, przeładunku towarów, demontażu urządzeń, w tym pojazdów.

11) Promieniowanie elektromagnetyczne i strefy ograniczonego inwestowania

Na tym poziomie opracowania nie przewiduje się ponadnormatywnego promieniowania elektromagnetycznego z urządzeń elektroenergetycznych oraz stref ograniczonego inwestowania dla terenów objętych opracowaniem projektu planu miejscowego.

Ograniczenia wynikające z przebiegu sieci infrastruktury technicznej występujące na terenie opracowania projektu planu nie wpłyną negatywnie na środowisko przyrodnicze. Dodatkowo w projekcie planu miejscowego znalazł się zapis dotyczący konieczności uwzględnienia ograniczeń wynikających z lokalizacji urządzeń infrastruktury technicznej. Wspomniane ograniczenia wynikają z przepisów technicznych (warunków wzajemnego sytuowania względem siebie sieci infrastruktury technicznej), norm branżowych, czy też Polskich Norm. Są to ustalenia szczegółowe wynikające z zastosowanych materiałów, ich wielkości (średnicy) oraz funkcji. Są one istotne na etapie sporządzania projektu budowlanego. Z tych względów w projekcie planu wskazano, iż należy mieć te ograniczenia na uwadze, natomiast ze względu na ich charakter techniczny nie zostały one w uchwale powtórzone. Ponadto promieniowanie elektromagnetyczne nie stanowi zagrożenia dla zdrowia ludzi, gdyż lokalizacja zabudowy uzależniona jest od warunków określonych w przepisach odrębnych i będzie realizowana we współpracy z zarządcą sieci, a lokalizacja możliwych miejsc pracy musi być zgodna z rozporządzeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 czerwca 2018 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy⁵⁸. Szczegółowe zasady wykonywania robót budowlanych w pobliżu napowietrznych linii elektroenergetycznych określa § 55 rozporządzenia

⁵⁸ Dz.U., poz. 1286

Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych⁵⁹. Ustalenia projektu planu miejscowego nie przewidują lokalizacji linii średniego oraz wysokiego napięcia, w sąsiedztwie której istniałaby lub byłaby planowana zabudowa. Przez obszar opracowania projektu planu miejscowego przebiegają tylko, częściowo skablowane, linie niskiego napięcia 0,4 kV.

12) Przewidywane skutki oddziaływania projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na całokształt środowiska przyrodniczego

Przewidywane skutki oddziaływania projektu planu miejscowego na całokształt środowiska oraz jego prawidłowe funkcjonowanie, w tym na obszary chronione, są zróżnicowane co do charakteru, czasu oddziaływania, odwracalności, i ich zasięgu przestrzennego. W tabeli poniżej przedstawiono oddziaływanie proponowanego zainwestowania na poszczególne komponenty środowiska według kryteriów wymienionych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Oddziaływanie podzielono na pozytywne i negatywne oraz neutralne, czyli brak oddziaływania. Analiza wpływu przeprowadzona została przy uwzględnieniu, że obowiązujące przepisy wyższego rzędu będą stosowane w trakcie realizacji danej inwestycji

Tabela 3: Oddziaływanie przewidywanego zagospodarowanie terenu na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego

Analizowany komponent	Przewidywane skutki oddziaływania
Zanieczyszczenie powierzchni ziemi	Możliwy sporadyczny wpływ wynikający z nieprzestrzegania obowiązujących przepisów dotyczących składowania i magazynowania odpadów, szczególnie na terenach zabudowy mieszkaniowej. Możliwy wpływ wynikający z awarii sieci kanalizacji sanitarnej, bądź też niewłaściwego wykonania i eksploatacji bezodpływowego zbiornika na nieczystości ciekłe, bądź też przydomowej oczyszczalni ścieków.
Naturalna rzeźba terenu	Brak wpływu na naturalną rzeźbę terenu. Przekształceniu, w związku z prowadzeniem działalności rolniczej i leśnej, podlegać będzie tylko gleba. Przekształceniu podlegać będzie także powierzchnia warstwa ziemi w związku z realizacją wykopów pod planowaną zabudowę mieszkaniową jednorodzinną.
Zagrożenie erozją	Możliwe do wystąpienia na otwartych terenach rolniczych oraz obszarach odkrytego gruntu, lub gruntach leśnych czasowo pozbawionego drzew (halizny).
Gleby wysokiej jakości	Przewiduje się ochronę gleb wysokiej jakości poprzez ograniczenie możliwości - zakaz ich zabudowy
Zasoby naturalne (rozumiane jako złoża udokumentowane)	Brak wpływu na zasoby naturalne. Dodatkowo uregulowania dotyczące odnawialnych źródeł energii (OZE) umożliwiają ograniczenie tradycyjnych źródeł energii i zasobów naturalnych.
Jakość wód powierzchniowych	Przy założeniu odpowiedniego stosowaniu środków ochrony roślin i nawozów w rolnictwie powinny zostać osiągnięte cele środowiskowe ukierunkowane na zachowanie potencjału ekologicznego. Konieczność podłączenia do sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej służyć także będzie

⁵⁹ Dz. U., nr 47, poz. 401

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO USTALEŃ MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO TERENU POŁOŻONEGO W OBRĘBIE KALEJE**

	ochronie wód. W projekcie planu znalazły się zapisy dotyczące retencji, melioracji, systemów drenarskich oraz urządzeń wodnych, celem zapewnienia właściwego gospodarowania wodami.
Jakość wód podziemnych	Brak osłony zasobów wodonośnych przed zanieczyszczeniem z górnych warstw litosfery i ryzyko dostania się zanieczyszczeń poprzez niewłaściwie eksploatowane domowe ujęcia wody. Na jakość wód podziemnych mają także wpływ wahania poziomu wodonośnego wynikające z suszy hydrologicznej i utlenianie się substancji znajdujących się w glebie, które później wraz z opadami mogą infiltrować do głębszych warstw wodonośnych. Istotne jest zatem racjonalne gospodarowanie wodą w rolnictwie, w tym stosowanie melioracji i retencji utrzymującej poziom wód gruntowych na stałym poziomie. Istotne jest także podłączenie do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Możliwy także wpływ wynikający z awarii sieci kanalizacji sanitarnej, bądź też niewłaściwego wykonania i eksploatacji bezodpływowego zbiornika na nieczystości ciekłe, bądź też przydomowej oczyszczalni ścieków. W projekcie planu zawarto także dodatkowe zapisy służące ochronie wód podziemnych.
Stosunki wodne	Głębokość zwierciadła wody gruntowej znajduje się na głębokości w przedziale od 1 do 2 m p.p.t. Brak wpływu ze względu na ograniczenie przekształceń do zewnętrznej warstwy powierzchni ziemi – gleby w przypadku terenów rolniczych i leśnych. W przypadku terenów przewidzianych pod zabudowę może wystąpić konieczność wykonania odwodnienia.
Walory krajobrazu, harmonia	Utrzymanie jakości krajobrazu otwartego, rolnego i leśnego.
Walory estetyczne	Utrzymanie istniejącej estetyki otoczenia.
Obszary chronione	Nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na obszary chronione.
Fragmentacja siedlisk	Nie przewiduje się fragmentacji siedlisk.
Różnorodność biologiczna	Utrzymanie dotychczasowej funkcji terenu – rolniczej przestrzeni produkcyjnej i leśnej, przy braku stosowania upraw wymagających ogrodzeń, umożliwia migrację gatunków zwierząt.
Funkcjonowanie korytarzy ekologicznych	Nie przewiduje się fragmentacji i zabudowania kluczowych korytarzy ekologicznych. Zachowanie otwartej przestrzeni rolniczej oraz leśnej umożliwia funkcjonowanie kluczowych korytarzy ekologicznych.
Jakość życia mieszkańców	Brak wpływu – na obszarze opracowania projektu planu przewiduje się utrzymanie dotychczasowej funkcji terenu, a zabudowa ograniczona została do już wyznaczonych jednostek osadniczych. Dodatkowo wprowadzono ograniczenia w zakresie możliwych do realizacji działalności i funkcji.
Rozwój gospodarczy gminy	Celem dokumentu jest pozytywny wpływ na rozwój gospodarczy gminy przy uwzględnieniu wymagań ochrony środowiska
Zdrowie ludzi	Ustalenie nie wpłynę negatywnie na zdrowie ludzi.

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO USTALEŃ MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO TERENU POŁOŻONEGO W OBRĘBIE KALEJE**

Powietrze atmosferyczne i klimat lokalny	Wpływ sezonowy związany z wykonywaniem prac rolniczych i leśnych oraz stosowaniem maszyn i urządzeń oraz wpływ związany z sezonem grzewczym.
Zabytki	Brak wpływu na zabytki.
Klimat akustyczny	Wpływ sezonowy związany z wykonywaniem prac rolniczych i leśnych i stosowaniem maszyn i urządzeń.
Promieniowanie elektromagnetyczne	Nie przewiduje się realizacji urządzeń elektromagnetycznych, mogących pogorszyć obecne warunki.
Produkcja odpadów	Planowane funkcje będą generować odpady stałe - wpływ stały. Odpady te związane będą ze stosowaniem w rolnictwie nawozów oraz środków ochrony roślin. Odpady powstawać będą w ramach wyznaczonej zabudowy. Zbiórka i segregacja odpadów wymagać będzie zapewnienia odpowiedniego transportu do miejsca ostatecznego składowania.
Redukcja ilości odpadów	Zmniejszenie odpadów możliwe będzie przy zastosowaniu ekologicznych rozwiązań w rolnictwie i leśnictwie oraz zwiększeniu świadomości ekologicznej gospodarstw domowych.
Wielkość powierzchni terenu biologicznie czynnego	Do utwardzenia powierzchni biologicznie czynnej dojdzie na terenach przewidzianych pod zabudowę. Tereny te mają marginalny charakter w stosunku do obszaru opracowania projektu planu miejscowego.

Reasumując, z powyższej analizy wynikają możliwe potencjalne negatywne oddziaływanie projektowanego zainwestowania. Największy negatywny wpływ będzie miało na następujące komponenty:

- jakość wód podziemnych,
- wielkość i ilość produkowanych odpadów;

Możliwość negatywnego oddziaływania dokumentu związana będzie ze świadomością ekologiczną rolników prowadzących działalność rolniczą oraz gospodarstw domowych na obszarze opracowania projektu planu miejscowego w zakresie wykorzystania środków ochrony roślin oraz nawozów, retencji wody i zachowania bioróżnorodności w uprawach. W projekcie planu miejscowego wprowadzono dodatkowe zapisy dotyczące ochrony wód podziemnych.

13) Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Ze względu na istniejący i planowany sposób zagospodarowania gminy Śrem, a także zastosowane środki służące ochronie obszarów cennych przyrodniczo, w tym obszarów Natura 2000 oraz łączników ekologicznych, w tym rzeki Warty, nie przewiduje się oddziaływania transgranicznego projektu planu miejscowego na środowisko przyrodnicze. Dodatkowo należy zauważyć, że obszar objęty projektem planu miejscowego znajduje się poza dolinami rzek i strumieni, mogących umożliwiać transgraniczną migrację zanieczyszczeń. Również ograniczeniu podlegają rodzaje dopuszczonych na obszarze funkcji i przedsięwzięć. Jedyne zagrożenie może wynikać z braku odpowiedniego zabezpieczenia geologicznego – warstwami nieprzepuszczalnymi wód Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP nr 150 Warszawa – Berlin.

14) Zalecenia oraz rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

W celu zredukowania niekorzystnego wpływu ustaleń projektu planu miejscowego na funkcjonowanie powiązań przyrodniczych należy dążyć do:

- realizacji ustaleń projektu planu w zakresie podłączenia planowanych obiektów do infrastruktury technicznej w tym wodociągowej i kanalizacyjnej;
- retencji wody i racjonalnego wykorzystania wody w gospodarstwie domowym i w rolnictwie;
- zagospodarowywanie terenów powierzchni biologicznie czynnej zielenią, w tym wysoką;
- wprowadzania i utrzymania zadrzewień śródpolnych;
- zakazu grodzenia terenów rolniczych;
- wykorzystaniu alternatywnych, w tym odnawialnych, źródeł energii do celów grzewczych i tym samym przeciwdziałania niskiej emisji.

Wszystkie powyższe zalecenia zostały zawarte w zapisach projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

15) Alternatywne rozwiązania

Ustalenia projektu planu miejscowego są zgodne z ustaleniami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Śrem. Można przyjąć następujące rozwiązania alternatywne:

- 1) brak realizacji planu miejscowego i tym samym narażenie się na ryzyko urbanizacji tego terenu w drodze decyzji o warunkach zabudowy;
- 2) opracowanie niniejszego projektu planu miejscowego i jego realizacja jako aktu prawa miejscowego;
- 3) opracowanie projektu planu miejscowego zakładającego większy obszar przewidziany pod zabudowę – urbanizację wraz z intensyfikacją wskaźników zabudowy.

Wariant I jest wariantem niekorzystnym ponieważ zakłada urbanizację w drodze indywidualnych decyzji o warunkach zabudowy, generalnie w sprzeczności z ustaleniami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Śrem. Wariant III również jest wariantem niekorzystnym ponieważ zakłada niezgodność ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Śrem w zakresie wyjścia z zabudową poza wyznaczone jednostki osadnicze i dodatkowo nie znajduje uzasadnienia w sytuacji demograficznej oraz społeczno – ekonomicznej Gminy Śrem. Wariant II jest zatem w obecnej chwili wariantem optymalnym.

Celem opracowania projektu planu miejscowego jest ochrona rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej (wprowadzenie zakazu zabudowy). Istniejąca i nowo wyznaczona w projekcie planu zabudowa stanowi niewielki obszar w stosunku do obszaru opracowania projektu planu miejscowego. Stąd też ustalenia projektu planu miejscowego są adekwatne do obecnych potrzeb gminy Śrem w zakresie ochrony rolnych i leśnych przestrzeni produkcyjnych, a także potrzeb mieszkaniowych.

16) Przewidywane metody analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu

Skutki realizacji projektowanych inwestycji na środowisko są monitorowane i określone w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska realizowanego na terenie województwa przez WIOŚ. Badania monitoringowe przeprowadza się w sposób cykliczny, stosując ujednolicone metody zbierania, gromadzenia i przetwarzania danych. GIOŚ prowadzi monitoring jakości powietrza, wód powierzchniowych, wód podziemnych, hałasu, pól elektromagnetycznych, gospodarki odpadami, gleb.

Niektóre działania kontrolne będą prowadzone przez gminę w ramach kompetencji, jakie władze gminne posiadają. Takie działania będą dotyczyć sposobu zagospodarowywania odpadów, lokalizowania nielegalnych składowisk śmieci, sposobu odprowadzania ścieków bytowych i komunalnych, wycinki drzew i krzewów. Są to działania prowadzone na bieżąco w ramach zadań powierzonych samorządom gminnym,

a sposób ich realizacji określony jest w przepisach prawa oraz w dokumentach strategicznych gminy.

Zgodnie z art 55. ust. 5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ opracowujący projekt dokumentu jest obowiązany prowadzić monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko. Monitoring ten zaleca się wykonywać raz na 4 lata w oparciu o dostępne dane o środowisku. W ramach monitoringu należy uwzględnić:

- stopień zrealizowania nowej zabudowy,
- stopień zrealizowania nowych sieci infrastruktury technicznej, jeśli ich budowa była konieczna.

Jak wynika z art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, przynajmniej raz w ciągu kadencji Rada Miejska w Śremie, na podstawie analiz przygotowanych przez Burmistrza Śremu winna dokonać oceny aktualności obowiązującego studium zarówno w aspekcie faktycznych zmian w zagospodarowaniu przestrzennym w zakresie realizacji planów miejscowych i decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, ale także realizacji infrastruktury technicznej obsługującej wyznaczoną zabudowę oraz realizacji polityk, strategii, planów w zakresie ochrony środowiska, gospodarowania odpadami w kontekście wyznaczonych w studium terenów oraz funkcji i rozwiązań. Mimo, że przedmiotowa analiza nie może być zakwalifikowana jako monitoring środowiska, niemniej jednak pozwala dostrzec, a zatem zinventaryzować zmiany jakie zachodzą w środowisku, w związku z jego przekształceniami wynikającymi z realizacji planów miejscowych oraz decyzji lokalizacyjnych.

5. Ocena rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, podsumowanie i wnioski.

Celem sporządzenia opracowania projektu planu miejscowego jest ochrona rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej przed zabudową. Wyznaczona w projekcie planu zabudowa nawiązuje do zabudowy istniejącej i ma charakter marginalny w stosunku do obszaru całego planu miejscowego. Projekt planu miejscowego wyznacza:

- tereny lasów (ZL);
- teren zieleni, łąk i pastwisk oraz wód powierzchniowych śródlądowych (Z/WS);
- teren zieleni lub dolesień (Z/ZL);
- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN);
- tereny rolnicze, łąk i pastwisk (Z);
- teren drogi publicznej klasy zbiorczej (KDZ);
- tereny dróg wewnętrznych (KDW).

Ustalenia projektu planu miejscowego dotyczą przede wszystkim obszaru nieobjętego obowiązującymi planami miejscowymi. Jedynie obszar wyznaczony w projekcie planu jako 4MN (część działki nr 18/2) objęty jest ustaleniami obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W projekcie planu wprowadzono ograniczenia dotyczące niektórych funkcji i przedsięwzięć, które mogłyby stanowić zagrożenia dla środowiska. Wprowadzone zostały także uregulowania dotyczące gospodarki odpadami, gospodarki wodociągowo – kanalizacyjnej, czy ogrzewania, w tym przeciwdziałania niskiej emisji. Plan miejscowy jest aktem prawa miejscowego ustalającym przeznaczenie terenu tj. jego funkcję oraz zasady jego zabudowy i zagospodarowania. Plan miejscowy może wprowadzić także zakaz zabudowy. W niniejszym przypadku plan miejscowy jest planem chroniącym przestrzeń niezabudowaną przed zabudową. Należy założyć, że przy respektowaniu ustalonych zasad zagospodarowania poszczególnych terenów, niekorzystne zmiany w środowisku przyrodniczym będą zminimalizowane.

6. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.

Opracowana prognoza oddziaływania na środowisko przyrodnicze dotyczy ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w obrębie Kaleje. Celem opracowania planu miejscowego jest ochrona terenów rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, w tym wprowadzenia zakazu zabudowy. Ustalona w planie miejscowym zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna ma marginalny charakter.

Przy sporządzaniu niniejszego opracowania oparto się na szeregu dokumentów wykonanych na potrzeby gminy oraz na podstawie przepisów prawa. W rozdziale I opisano cel i zakres projektu planu miejscowego oraz metody sporządzania prognozy. Dla rozpoznania środowiska przyrodniczego w rozdziale II przeanalizowane zostały kolejno jego składniki: położenie geograficzne i rzeźba terenu, warunki geologiczno – gruntowe, stosunki wodne, warunki glebowe, szata roślinna i świat zwierzęcy, klimat lokalny oraz położenie względem obszarów chronionych.

W rozdziale III zawarto charakterystykę ustaleń projektu planu miejscowego w tym cele ochrony środowiska uwzględnione w projekcie planu miejscowego oraz potencjalne zagrożenia na etapie funkcjonowania ustaleń planu. Jak wynika ze sporządzonej analizy ustalenia projektu planu miejscowego, który jest przede wszystkim planem chroniącym otwartą przestrzeń rolniczą i leśną, przy wykonaniu ustaleń planu oraz obowiązujących przepisów nie powinny wpływać negatywnie na środowisko

W rozdziale IV opisano potencjalne oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska w tym obszary chronione. Analiza ww. składników wykazała brak przeciwwskazań do utrzymania dotychczasowej funkcji. Plan miejscowy zawiera zapisy dotyczące ochrony rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej również w kontekście utrzymania powiązań przyrodniczych terenów chronionych. Należy założyć, że przy respektowaniu ustalonych zasad zagospodarowania poszczególnych terenów, niekorzystne zmiany w środowisku przyrodniczym będą zminimalizowane

W rozdziale V dokonano oceny rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych. Zapisy projektu planu miejscowego zakładają utrzymanie dotychczasowej funkcji rolnej i leśnej terenu, przy jednoczesnym ograniczeniu i uporządkowaniu zabudowy i ograniczeniu jej do istniejących jednostek osadniczych. Jeżeli realizacja projektowanego zagospodarowania terenu przebiegać będzie w sposób prawidłowy, środowisko przyrodnicze nie dozna uszczerbku. Warunkiem jest jednak respektowanie ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w kontekście innych obowiązujących przepisów.

7. Materiały źródłowe oraz podstawowe przepisy prawne.

Podczas sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w obrębie Kaleje korzystano z informacji zawartych w następujących materiałach źródłowych:

- mapy topograficzne, mapy zasadnicze, mapy ewidencyjne, mapy glebowo – rolnicze, dane WMS;
- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Śrem - obowiązujące;
- Program ochrony środowiska dla gminy Śrem na lata 2019 – 2022 z perspektywą na lata 2023 – 2026, przyjęty uchwałą nr 97/IX/2019 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 12 września 2019 r.;
- Podstawowe opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Śrem, Poznań, Grudzień 2004, wykonane w ramach uchwały nr 137/XXII/04 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 2 kwietnia 2004 r. o przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Śrem;
- Program ochrony środowiska na lata 2019 – 2022 z perspektywą na lata 2023 – 2026, przyjęty uchwałą nr 97/IX/2019 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 12 września 2019 r.;
- http://bip.powiat-srem.pl/wiadomosci/8532/lista/1/rejestr_osuwisk_oraz_terenow_zagrozonych_ruchami_masowymi_ziemi (dostęp: 30.10.2019);
- WIOŚ – ocena stanu jednolitych części wód za rok 2017.
- WIOŚ, Ocena jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych sieci krajowej w ramach monitoringu operacyjnego stanu chemicznego wód podziemnych w 2018 r. według PIG,
- Ocena jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych sieci krajowej w ramach monitoringu operacyjnego stanu chemicznego wód podziemnych w 2017 r. według PIG;
- www.sremskiewodociagi.pl (dostęp: 16.10.2019);
- <https://www.umww.pl/o-programie-malej-retencji> (dostęp: 31.10.2019);
- Sprawozdanie z wykonania KPOŚK za 2018 r. Urząd Miejski w Śremie;
- Roczne oceny jakości powietrza w województwie wielkopolskim, Ocena na rok 2019, dostępny w Internecie: <http://powietrze.gios.gov.pl/pjp/publications/card/14065>;
- Program Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego na lata 2016-2020, przyjęty uchwałą nr XXII/580/16 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 września 2016 r.;
- „Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA 2020) - Uchwała Nr XXXIII/853/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2017 r. poz. 5320);
- Analiza potrzeb i możliwości rozwoju gminy Śrem (uzupełniona dla zmiany studium 2018), Urbanika 2018;
- Stan środowiska w Wielkopolsce – Raport 2017 (WIOŚ Poznań);
- Standardowe formularze danych dla obszarów Natura 2000;
- Europejska Konwencja Krajobrazowa sporządzona we Florencji w dniu 20 października 2000 r. (Dz.U. z 2006 r., Nr 14, poz. 98);
- ISOK - Informatyczny System Osłony Kraju, dostępny w Internecie: <http://mapy.isok.gov.pl/imap/>;
- Państwowy Instytut Geologiczny, dostępny w Internecie: <http://bazagis.pgi.gov.pl/website/cbdg/viewer.htm>;
- Bank Danych Lokalnych, GUS, dostępny w Internecie: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/teryt/tablica>;

- literatura specjalistyczna.

Ponadto sporządzając prognozę oparto się na następujących aktach prawa:

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020 r., poz. 283 z późn.zm.);
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2020 r., poz. 293 z późn.zm.);
- Dyrektywa 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady Europy z dnia 25 czerwca 2002 r. odnosząca się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku;
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (wersja ujednolicona Dyrektywy 79/409/EWG Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa) (Dz. Urz. U.E. L 20/7);
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. U. E. L 206)
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2020 r., poz. 282 z późn.zm.);
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2020 r., poz. 55 z późn.zm.),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2020, poz. 1064, z późn.zm.);
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. 2020, poz. 1333 z późn.zm.);
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2017, poz. 1161 z późn.zm.);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020 r., poz. 11219 z późn.zm.);
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2020 r., poz. 310 z późn.zm.);
- Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków (Dz. U. z 2019 r., poz. 1437 z późn.zm.);
- Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2019 r., poz. 2010 z późn.zm.);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 sierpnia 2003 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. Nr 164, poz. 1587);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U., poz. 1967),
- Rozporządzenie Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu z dnia 5 lutego 2007 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej „Przywale” dla miasta Śremu na wniosek Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Śremie Sp. z o.o. gmina Śrem, powiat śremski, województwo wielkopolskie (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego, Nr 32, poz. 812);
- Rozporządzenie Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu z dnia 24 sierpnia 2007 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie ustalenia strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej „Przywale” dla miasta Śremu (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego, Nr 138, poz. 3092);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014, poz. 112);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r., w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409);

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO USTALEŃ MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO TERENU POŁOŻONEGO W OBRĘBIE KALEJE**

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 grudnia 2016 r., w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r., poz. 2183);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r., w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r., poz. 1408);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich sytuowanie (Dz. U. z 2019 r., poz. 1065 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 czerwca 2018 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U., poz. 1286)
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz. U. z 2003 r., poz. 401);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz. U. , Nr 155, poz. 1298);
- Uchwała Rady Ministrów przyjęła nr 92 z dnia 10 września 2019 r. w sprawie „Założeń do Programu przeciwdziałania niedoborowi wody na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030”, który początkowo funkcjonował pod nazwą „Program rozwoju retencji na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2013 (M.P., poz. 941);
- Uchwała nr III/60/15 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 stycznia 2015 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Śrem (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego, poz. 1004);
- Uchwała Nr XXXI/811/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 29 maja 2017 r. w sprawie wykonania Planu gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2016 – 2022 wraz z planem inwestycyjnym (Dziennik Urzędowy Województwa Wielkopolskiego, poz. 4263, 6329, z 2018 r., poz. 2039, 5293, 6114, z 2019 r., poz. 502);
- Uchwała Nr XXXIII/853/17 z dnia 24 lipca 2017 r. Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie „Programu ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej w zakresie pyłu PM10, PM2,5 oraz B(a)P” (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego, poz. 5320);
- Uchwała nr XXXIX/941/17 z dnia 18 grudnia 2017 r. Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wprowadzenia, na obszarze województwa wielkopolskiego (strefa wielkopolska), ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw. (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego, poz. 8807);
- Uchwała Nr V/70/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie uchwalenia Planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego wraz z Planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego, poz. 4021);
- Uchwała nr 411/XLIII/2018 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla Gminy Śrem na lata 2018 -2021 (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego, poz. 2969);
- Uchwała Nr 434/XXXVIII/01 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 26 października 2001 r. w sprawie uznania obiektu przyrodniczego za zespół przyrodniczo-krajobrazowy (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego, Nr 140, poz. 2816) Uchwała nr 361/XXXVII/2013 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 19 września 2013 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego we wsi Luciny (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego, poz. 5677);
- Uchwała nr 43/IV/2019 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 21 marca 2019 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru „Tesiny” (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego, poz. 4752).

Dla potrzeb sporządzenia „Prognozy...” przeprowadzona została bezpośrednia wizja terenu.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO USTALEŃ MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO TERENU POŁOŻONEGO W OBRĘBIE KALEJE

Puszczykowo, 28 kwietnia 2020 r.

OŚWIADCZENIE AUTORA KIERUJĄCEGO ZESPOŁEM AUTORÓW WYKONUJĄCYCH
OPRACOWANIE PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru Orkowo –
wschód i działki o nr ewid. 321/5 w Niesłabinie

Niniejszym, na podstawie art. 51 ust. 2 pkt f ustawy o udostępnianiu informacji
o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach
oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2020 poz. 283 ze zm.) oświadczam, że spełniam wymagania
określone w art. 74 a ust. 2 pkt 2 tej ustawy.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Z poważaniem,
mgr inż. arch. Agata Marciniak

Urbanika Agata Marciniak
ul. Matejki 12 a, 62-041 Puszczykowo
NIP: 777-166-93-43

tel. 606 782 255 | fax 61 81 33 028 | e-mail: biuro@urbanika.pl | www.urbanika.pl

Autorzy: mgr inż. arch. Agata Marciniak	
mgr inż. arch. Aldona Cieśla	
mgr inż. Sonia Myszak	
mgr Michalina Szeliga	